

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX

Kaina 35 c.

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, SPALIS - OCTOBER 4, 1989

Nr. 193

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Protestuoja Lietuvos Liaudies deputatai

Vilnius, 1989 spalio 2 (LIC) — Šiandien TSRS Aukščiausiosios Tarybos sesijos metu Lietuvos liaudies deputatas prof. Bronius Genzelis, Michailui Gorbačioviui iškėlė grupės liaudies deputatų nuo Lietuvos TSR pareiškimą. Šį pareiškimą pasirašė 40 TSRS liaudies deputatų iš Lietuvos. Minėtą pareiškimą atsisakė pasirašyti LKP Vilniaus miesto pirmasis sekretorius Kestutis Zaleckas. Pateikiame pareiškimą, kurį iš Vilniaus perdavė Sąjūdžio Informacijos agentūra.

Lietuvai ir Estijai. „Pabaltijo tautų likimui gresia rimtas pavojus. Žmonės turi žinoti, kokią bedugnę juos stumia nacionalistų lyderiai. (...) Padariniai galėtų būti tautoms katastrofiški. Galėtų iškilti klausimas dėl paties jo gyvybingumo“. Kreipdamasis į Pabaltijo moteris, „Pareiškimo“ autoriai užsimena netgi apie kažkokias „bėdas“, kurios gali „ištikti“ mūsų šalių vaikus.

Mes turime teisę paklausti, ką turi galvoje panašių pareiškimų autoriai? Naujos represijos? Tą mes jau patyrėme savo kailiu, kiekvienas šeštas pabaltijietis. Rezultatai žinomi.

Lietuvos liaudies deputatų pareiškimas

1989 m. rugpjūčio 27 d. centrinėje sąjunginėje spaudoje, o taip pat beveik visuose šalies laikraščiuose paskelbtas TSKP CK Pareiškimas „Dėl padėties Tarybinio Pabaltijo respublikose“, dėl kurio turinio, susiklosčiusios politinės padėties Pabaltijyje interpretavimo, charakterio ir paties pareiškimo tono, mes reikiame kategorišką protestą.

1. Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautų nacionalinė savimonė nėra reikiama, atsiradęs staiga ir be pagrindo. Ji buvo veiksnys, lėmęs politinį mūsų tautų gyvenimą ir carizmo metais, sąlygojęs trijų šalių valstybingumo susigrąžinimą arba sukūrimą 1918 metais, valstybingumą, kurį Tarybų Rusija bešalygiškai pripažino 1920 metų vasario 2 d. sutartimi su Estija, 1920 metų liepos 12 d. — su Lietuva ir 1920 metų rugpjūčio 20 d. — su Latvija. Šiose sutartyse be kita ko pareiškama, kad „Tarybų Rusija visiems laikams atsisako bet kokių pretenzijų“ iš šių trijų šalių teritorijas.

Mūsų tautų nacionalinė savimonė nesumažėjo, o tik įgavo kitas saviraiškos formas vokiečių okupacijos, stalininio teroro bei velesniais etapais.

Tvirta valia gyventi nepriklausomai, be pašalinio diktato, ir toliau lieka šių dienų politinio proceso Pabaltijyje esmė.

2. „Pareiškimas“ nutyli, kad pilnateisiųjų Tautų Sąjungos narių Lietuvos, Latvijos ir Estijos įjungimas į TSRS sudėtį buvo neteisėtas aktas, pažeidžiantis ir tarptautines ir tarpvalstybines sutartis. Mūsų šalyb buvo okupuotos karine jėga. Okupacijos ir teroro sąlygomis buvo suorganizuoti neteisėti rinkimai ir priimti Seimo nutarimai, kurių juridinės galios nepripažino nė viena demokratinė pasaulio šalis.

3. „Pareiškimas“ dezinformuoja visuomenės nuomonę Tarybų Sąjungoje apie politinio proceso Pabaltijo šalyse charakterį ir formas, kalba apie „istoriją“, prievartą, „lozungų pirsimą“, priešiškimą įsikūrusiems pas mus kitių tautų žmonėms. 1989 metų rugpjūčio 23-sios dienos „Baltijos kelio“ demonstracijoje gyvoje žmonių grandinėje nuo Vilniaus iki Talino stovėjo du milijonai žmonių, tarp kurių buvo rusai, baltarusiai, ukrainiečiai, lenkai ir žydai. Visi jie buvo sutikti gėlimis ir plojimais. Stambiausia demonstracija praėjo organizuotai, be incidentų, parodė tvirtą visų mūsų gyventojų ryžtą.

4. „Pareiškime“ esama tiesioginių grasinimų Latvijai, Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautų nacionalinė savimonė nėra reikiama, atsiradęs staiga ir be pagrindo. Ji buvo veiksnys, lėmęs politinį mūsų tautų gyvenimą ir carizmo metais, sąlygojęs trijų šalių valstybingumo susigrąžinimą arba sukūrimą 1918 metais, valstybingumą, kurį Tarybų Rusija bešalygiškai pripažino 1920 metų vasario 2 d. sutartimi su Estija, 1920 metų liepos 12 d. — su Lietuva ir 1920 metų rugpjūčio 20 d. — su Latvija. Šiose sutartyse be kita ko pareiškama, kad „Tarybų Rusija visiems laikams atsisako bet kokių pretenzijų“ iš šių trijų šalių teritorijas.

Baltijos kelias — parlamentarinis

Lietuvos klausimą, kaip ir kitų dviejų Baltijos valstybių, būtina spręsti, su tuo visi sutinka. Mes siūlome jį išspręsti taikiu, parlamentiniu keliu. Mes suprantame, kad ant kortos pastatytas Tarybų Sąjungos prestižas ir orumas. Pabaltijo klausimo išsprendimas demokratinio keliu būtų pats didžiausias pokarinio TSRS indėlis į esminį tarptautinio klimato pagerinimą, ryžtingas postūmis į naują jo būtį.

Mes pažymime, kad pirmas žingsnis šia kryptimi jau daromas: dienotvarkėje yra trijų mūsų respublikų ekonominis savarankiškumas. Tikime, kad TSRS vyriausybė ir Liaudies deputatai ryžtingai užkirs kelią Centro biurokratijos bandymams paralyžiuoti šį reikalą išlygų ir pusinių priemonių sistema.

Yra ir kitų požymių, bylojančių apie tai, jog Pabaltijo klausimo svarbą ir gilumą, jo tarptautinį charakterį pradeda suprasti ir Maskvoje, ir platieji TSRS gyventojų sluoksniai.

Mes Lietuvos liaudies deputatai, palaikydami kasdieninį tvirtą ryšį su mūsų šalių gyventojais, turėdami galvoje, kad šiuo metu nėra kitų demokratinio būdu išrinktų Lietuvos respublikos atstovų, pareiškiame:

I. „Pabaltijo mazgas“ gali būti atmettas tik tiesioginių derybų tarp suinteresuotų šalių keliu, lygybės, tarptautinių teisės normų laikymosi sąlygomis, atsisakant jėgos panaudojimo ar grasinimo ją panaudoti.

II. Derybų objektu gali būti šalis, dominantis klausimais: sutarčių esmė, forma ir veikimo terminai, Tarybinių Ginkluotųjų pajėgų, dislokacijas mūsų žemėje, kiekis, kokybė, statusas ir vieta, tokios dislokacijos trukmė, Baltijos uostų, o taip pat ryšių linijų naudojimo abipusės teisės ir privilegijos, prekybiniai, finansiniai, humanitariniai ir visi kiti aspektai.

III. Liaudies deputatai negali būti, o šiuo metu Lietuvoje ir nėra struktūrų, igaliojusių vesti derybas vienu svarbiausiu klausimu: savarankiškumas, ar savarankiškumo atsisakymas. Tai gali nuspręsti tik mūsų tauta tiesioginio referendumo keliu. Mes įsitikinę, kad ji balsuos už tikrai draugišką Tarybų Sąjungai variantą. Tai būtų teisinga, naudinga ir gera visiems.

Mus sieja ne tik ekonomika ir geografija — mus sieja bendras istorinis sielvartas ir bendras siekis padaryti pasaulį, o ypač

Rytų Vokietijos pabėgėliai, kurie buvo prisiglaudę Vak. Vokietijos ambasadoje Prahoje, atvyko į Gissena, kai šios traukiniai per Rytų Vokietiją atvežė į laisvę. Išlipę iš kiekvieno traukinio jų kalbėtojai pareiškė, kad šis jų egzodas yra protestas prieš Sovietų okupaciją Rytų Vokietijoje.

„Laisvės traukiniai“ sustojo...

Praha. — Keli tūkstančiai vokiečių atsirado vel prie Vokietijos ambasados vartų Čekoslovakijoje kitą dieną, kai „laisvės traukiniai“ sekmadienį išvežė į laisvę tūkstančius vokiečių. Policija pradėjo naujai susirinkusius sulaukyti, tikrinti dokumentus ir gražinti atgal į Rytų Vokietiją. Kita diena vokiečiai jau nebebuvo tokie laimingi, nes Čekoslovakija, kaip greitai atidarė duris ir Vakarais, taip greitai ir vėl uždarė. Policija apsupo Vokietijos ambasados rūmus ir jėga norėjo atstumti atvykusius vokiečius.

Kai kuriems pavyko patekti į ambasados kiemą. Vokietijos ambasadorius Hermann Huber, atėjęs prie ambasados durų, leido jiems laikinai pasilikti. Jų buvo maždaug 250, įskaitant ir 50 mažų vaikų. Daug jaunų vokiečių buvo suimti, kai jie norėjo perlipti ambasados sieną. Pagaliau Vokietijos ambasada uždarė vartus ir nebeleido kitiems vokiečiams patekti į kiemą. Susidarė desperatiška nuotaika, kai ambasadorius paragino juos grįžti namo. „Vakar buvo tik vienos dienos situacija“, sakė ambasadorius Rytų vokiečiams prie vartų, „tik vakar masinis egzodas traukinių tegalėjo įvykti. Ambasados okupavimas nebepagerins visos situacijos“.

Rytų Europą, vieta, kur galima gyventi garbingai.

Siūlome šį Pareiškimą paskelbti sąjunginėje spaudoje kaip pirmą žingsnį sprendžiant Pabaltijo problemas, siekiant sukurti palankų klimatą, atitinkantį viešumo klimatui TSR Sąjungoje, toki reikalingą TSRS demokratijos procesui.

TSRS liaudies deputatai:

K. Antanavičius, E. Bičkauskas, J. Bredikis, A. Buračas, A. Čekuolis, V. Čepas, S. Geda, B. Genzelis, R. Gudaitis, J. Juzevičius, G. Kakaras, G. Konopliovas, E. Klumbys, S. Kudrauskas, S. Kupliauskienė, A. Lajus, V. Landsbergis, M. Laurinkus, V. Laurušas, J. Marcinkėvičius, M. Martinaitis, N. Medvedevas, A. Mickis, O. Mitalienė, K. Motieka, J. Olekas, R. Ozolas, A. Smailys, V. Statulevičius, V. Tomkus, Z. Vaišvila, V. Velikonis, S. Kašauskas, K. Uoka, E. Vilkas, M. Visakavičius, G. Baravykas, M. Stakvilevičius, Z. Šlyčytė, A. Jočas.

Vienos dienos susitarimas

Iki šiol jau išvyko daugiau kaip 24,000 vokiečių. Rytų Vokietijos vyriausybė per savo Užsienio reikalų ministeriją po to, kai baigėsi „laisvės traukinių“ transportacija, paskelbė, kad tie, kurie nori išvykti, yra išdavikai ir kriminalistai“. Susitarimas toliau nebegalioja. Ir Čekoslovakijos vyriausybė paskelbė, kad nebeleis vokiečių pabėgėliams išvažiuoti į Vakarais.

Sekmadienį dabartinę Lenkijos vyriausybė pagyrė Čekoslovakijos vyriausybę, kad leido tiems tūkstančiams vokiečių išvykti. Varšuvoje atsirado irgi daugiau vokiečių, kurie ieško būdų kaip patekti į Vakarais.

Demonstracijos Leipcige

Vakarų žurnalistai, kurie sekė traukinių vilkstinę su tais tūkstančiais vokiečių, sakosi niekada nebuvo taip labai sujudinti jų laisvės troškimu, kaip tada, kai jie stebėjo tas jaunas vokiečių šeimas, kurios, išauklėtos komunistų režime, netapo komunistais.

Rytų Vokietijos komunistų vyriausybė reikalauja, kad Bona įsakytų savo ambasadai Prahoje, jog išvartų vokiečius ir sugrąžintų į Rytų Vokietiją. Taip pat pranešama, kad Leipcige įvyko pirmą kartą didžiulės vokiečių demonstracijos, reikalaujančios demokratijos ir laisvės. Visa tai vyksta prieš tai, kai Gorbačiovas šį savaitgalį turi atvykti į Rytų Berlyną ir dalyvauti komunistinės valstybės įsteigimo šventėje.

Atidėjo apeliaciją

Jeruzalė. — Ukrainiečių savitraštis praneša, jog Izraelio Aukščiausiasis teismas rugsėjo 13 d. sutiko, kad galutinė Jono Demjanjuko apeliacija būtų atidėta. Jis pernai buvo nuteistas už nacių karo meto nusikaltimus. Jo advokatas Y. Sheftel surado naujus įrodymus, kuriuos Amerikos Teisingumo departamentas buvo nuslėpęs. Demjanjuko apeliacijos svarstymą Aukščiausiasis Izraelio teismas nukėlė iki gegužės mėnesio 14 dienos. Advokatui reikia daugiau laiko paruošti naujus įrodymus, kuriuos labai idomiu keliu surado Amerikoje.

— Izraelio premjeras Y. Shamir atmetė Egipto taikos planą, kai tuo tarpu Darbo partija tam projektui pritarė.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Romoje Ukrainos Katalikų Bažnyčios vyskupai Vakaruose nuo rugsėjo 24 d. turi savo sinodą. Dalyvauja 18 ukrainiečių vyskupų, įskaitant Winičų vyskupą Stephen Sulyk iš Philadelphia ir Amerikos ukrainiečių metropolitą ir naujajį vyskupą Iwan Martyniak iš Lenkijos.

— Panamoje suareštuotas buvęs opozicijos kandidatas Ricardo Calderon, kuris viešojo kalboje pasisakė prieš gen. Noriegos vyriausybę. Kartu su juo areštuoti 8 Krikščionių demokratų partijos nariai, kurie taip pat pasisakė prieš Noriegos diktatūrą.

— Izraelis paprašė iš Amerikos 400 mil. dol., kad už tuos pinigus galėtų pastatyti naujus namus emigrantams žydams iš Sovietų Sąjungos. Tie namai būtų statomi okupuotoje Vakarų Kranto srityje.

— Maniloje vie demonstruoja nedidelės grupės žmonių, reikalaujamos, kad buvusio prezidento Ferdinando Marcos kūnas būtų atvežtas į Filipinus ir čia palaidotas. Prez. Corazon Aquino pasakė, kad tai sukeltų riaušius Filipinuose, tačiau ji paklusiantį Aukščiausiojo Teismo sprendimui.

— Londono spauda rašo, jog Britanijos prekybininkai perkliama savo investavimus iš Amerikos į Europos kraštus.

— Izraelio kareiviai nušovė 4 palestiniečius okupuotoje Gazos srityje. 700,000 arabų įsakyta neišeiti į gatves tol, kol nepasibaigs žydų šventės naujieji metai.

— Vak. Vokietijos miestuose Koelne, Leverkusen, Dortmund, Diusseldorf, Gelsenkirchen, Hamm ir Hagen vietiniuose savivaldybės rinkimuose laimėjo pirmąsias vietas naujoji Respublikonų partija, kuriai vadovauja buvęs naciis.

— Japonijoje lankosi PLO vadas Arafatas. Tai jo pirmas vizitas Tokyos mieste.

— Sovietų Sąjungos Gynybos ministeris lankosi Washington. Jį Pentagonas su visomis kariškėmis išsilmėmis priėmė Gynybos sekretorius Ricahard Cheney. Gen. Dmitri Jazovas yra pirmas Sovietų Gynybos ministeris, kuris lankosi Amerikoje ir vizituoja karinius įrengimus.

Vatikano ryšiai su Rytų bloku

Bažnyčios vaidmuo tautiniams sąjūdziams

Roma. — „New York Times“ spalio 1 d. rašo, jog keičiasi Vatikano ir Rytų bloko santykiai. Kai dar tik prieš metus laiko nebuvo galima apie tai net pagalvoti, dabar matom visai kitus ryšius, nes mažėja įtarimai ir diplomatines klūtys.

Žinoma, pats didžiausias posūkis buvo šią vasarą, kai Šventasis Sostas atnaujino diplomatinius ryšius su Lenkija po 44 metų pertraukos. Pagal vieno Vatikano diplomato išsireiškimą, kitamet bus atnaujinti ryšiai su Vengrija. Pagerejo klimatas ir Čekoslovakijoje, kur ryšiai buvo ypač blogi. Ten vyriausybė sutiko, kad būtų paskirti 4 nauji vyskupai, pirmą kartą po kelių dešimtmečių.

Panašūs įvykiai vyksta paskutinių kelių mėnesių metu ir Sovietų Sąjungoje. Ten Katalikų Bažnyčia susilaukė pirmo vyskupo po šesiu dešimtmečių Gudijos respublikoje. O Lietuvos respublikoje vyskupai buvo paskirti ordinariais keliose vyskupijose. Baltijos respublikose pagerejo tikinčiųjų situacija, kur priešpauld tęsėsi daugiau kaip 40 metų. Net Vatikano pareigūnai esą nustebę kai kuriais įvykiais, kurie palengvina tikinčiųjų padėtį už „geležinės uždangos“.

Kremliaus vadas pas popiežių

Svarbiu įvykiu bus Bažnyčios ir Rytų santykiuose, kai pirmą kartą Sovietų Sąjungos prez. M. Gorbačiovas padarys vizitą popiežiui Jonui Pauliui II Vatikane. 850 milijonų katalikų Bažnyčios galva priims Kremliaus viršininką. Manoma, jog bus legalizuota Ukrainos Katalikų Bažnyčia Sovietų Sąjungoje. Ukrainiečių Bažnyčios kancleris Msgr. Iwan Dacko mano, kad tai gali įvykti net po kelių savaičių.

Rytų apeigū katalikai 1946 m. Ukrainoje buvo prievarta

įjungti į Rusijos Ortodoksų Bažnyčią Stalino įsakymu. Apskaičiuojama, kad Ukrainoje gali būti beveik penki milijonai tikinčiųjų. Laikraštis pirmena, kad Bažnyčios tiek Ukrainoje tiek ir Baltijos kraštuose yra tampriai surištos su tautiniais sąjūdziais. Ukrainoje rugsėjo 17 d. įvyko masinės demonstracijos Lvove ir kitur, reikalaujant katalikų Bažnyčios legalizavimo. Vatikano oficialūs pareigūnai, mano, kad Ukrainos katalikai atgaus savo teises, tačiau abejojama, kad tai būtų galima risti su Gorbačiovo vizitu.

Žmonių teisės tik šnekose

Žurnalistai spėjoja, ar Gorbačiovas savo vizito metu pakvies popiežių atvykti į Sovietų Sąjungą. Savo atsiųstame laiške popiežiui Gorbačiovas pageidauja naujų ryšių su Vatikano. Popiežius kelis kartus yra pasakęs, kad jis norėtų aplankyti Lietuvos ir Ukrainos katalikus laisvai be jokių nurodymų. Vatikanas esąs patenkintas gerėjančia padėtimi Sovietų Sąjungoje. Ta padėtis pradėjo gerėti po to, kai Vatikano delegacija, vadovaujama Vatikano valstybės sekretoriaus kardinolo Casaroli, aplankė Maskvą ir dalyvavo Rusijos krikščionybės tūkstantmečio iškilimėse. Tada kardinolas iškėlė popiežiaus laišką Gorbačioviui. Nuo to laiko popiežius palankiai atsiliepia apie Sovietų Sąjungos reformas. Bet Vatikanas nuolat primena, kad ten dar nėra religinės laisvės ir tokių žmonių teisių, kaip kad yra Vakarų pasaulyje. Jokio progreso nėra su Rytų Vokietija, Rumunija, Bulgarija ir Albanija.

Kremliaus tikslai

Ryšių ieškojimas su Rytų kraštais prasidėjo dar prieš šio popiežiaus išrinkimą. Tačiau su šiuo popiežiumi tie ryšiai pasitūmėjo į priekį žymiai greičiau, negu buvo laukta. Rytų Europoje yra maždaug 70 milijonų katalikų; jų sąlygos pagerėjo, nes vėl sugrąžinamos atimtos bažnyčios ir atiduodami kiti pastatai religinio pobūdžio organizacijoms, nors dar toli gražu kad būtų taip, kaip buvo prieš komunistams perimant valdžią.

Kremliaus vadui geresni ryšiai su Vatikano reikalingi tam, kad Gorbačiovas galėtų turėti geresnius ryšius su krikščioniškąja Vakarų Europa. Jis turis vienos Europos viziją nuo Atlanto iki Maskvos, pastebė „New York Times“ dienraščio korespondentas C. Haberman.

KALENDORIUS

Spalio 4 d.: Šv. Pranciškus Asyztietis, Aura, Gailius, Mąstautas, Eivydė, Edvinas.
Spalio 5 d.: Placidus, Flavija, Gilda, Galė, Palemonas, Donata.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:49, leidžiasi 6:32. Temperatūra dieną 62 l., naktį 42 l.

Lietuvos liaudies meistrai šią vasarą pakvietė anykštėnus į didelę šventę — Jono Biliūno kelio atidarymą. Eidamas iš tėvų namų į Anykščius, mažasis mokinukas Jonukas praėdavo penkis upelius, pažymėtus penkiais kopytstulpiais su šventų Jonų skulptūrelėmis. Čia matome vieną atkurtą Antano Seibučio kopytstulpį prie Piestupio. Taip dabar buvo pagerbtas Jonas Biliūnas.

SKAUTYBĖS Mikolas

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ, KŲ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Rugienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

LIETUVOS SKAUTŲ VADOVAI TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIME

Spalio 9-10 dienomis Detroitą aplankė ok. Lietuvos skautų Brolijos Vyriausias skautininkas Rimantas Ulevičius, jo pavaduotojas Laimis Daujotas ir atstovė Kauno skautių tūntininkė s. Lukrecija Malkevičienė. Šeštadienį susirinkome nedidelis būrelis privačiame pokalbiui, o sekmadienį organizuoti dalyvavome Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos vėliavų pakėlime, sv. Misių aukoje ir Tautos šventės minėjime, kurį rengė LB apylinkė. Brolis Rimantas šventėje buvo pakviestas kalbėti kartu su Saulium Galadasku ir kun. Ricardu Repšiu. Šiedu taip pat svečiai iš Lietuvos.

Brolis Rimantas drąsios ir ryžtingos mintys jaudinančiai veikė klausytojus. Apie išeiviją kalbėjo lyg nulaūžytas medžio šakas, kurios išleido daigelius ir suklestėjo. Dabar naujųjų daigų ir Lietuvos nulaūžytų medžių lapai artėja vieni prie kitų, net ir Atlanto platybė nepajėgia jų išsklaidyti. Vyksta dvasinis suartėjimas, kyla noras bendrauti, atsiranda tikslas dalintis patirtimi. Potencialo išeivijoje yra daug. Kai kitų tautybių jaunimas labai greitai nutausta, tai lietuvių net trečioji karta kalba lietuviškai, o impulsas iš Lietuvos jiems suteiks stiprybę. „Šiuo metu mūsų visų esminis siekis yra nepriklausomybė ir Lietuva“. Lietuvoje veikiama skirtingai nei čia, tačiau veikimo keliai turi vesti į bendrą tikslą. Be Dievo, Tėvynės, Artimo tarnybos nieko nepasiekime. Komjaunulio metodai panašūs į skautų, tačiau jie be tikėjimo ir konkretaus tikslo. Metodas negali būti pagrindinis tikslas. Tik giliu tikėjimu įgyvendinsime savo idealus. „Mes esame žlugdyti dvasioj. Mūsų laikas prarasta karta. Spaudžiamas daiktas plečiasi. Jaunimas emė ieškoti tiesos“. Lietuvos jaunimą galima suskirstyti į tris dalis: prarasti, svyruojantieji ir idealistai. Vaikai yra atrama ir ateityje jie bus Lietuvos šeiminkais. Nepriklausomybei reikia pasiruošti. Skautai ugdo pilietišumą per gamtą, per dvasingumą. Rimantas skauto vyčio žodį davė Californijai ir ji duodamas suprato, kodėl Lietuvoje nėra skautų vyčių, nes vieni žuvo Sibire, kiti Lietuvoje, dar kiti pasitraukė į Vakarų. Jie nepabėgė tarnauti Tėvynei. Tokioj dvasioj reikia paruošti ir dabartinį Lietuvos jaunimą. Lietuvoje į skautų organizaciją vaikai ateina patys. Vadovai gali daryti atranką. Čia kiek

vienas lietuviukas, kaip aukso grūdėlis. Baigdamas savo žodį pabrėžė, kad „mes esame visi mes“, ne jūs ir ne mes.

Kalboms pasibaigus buvo galima klausyti klausimus. Sesė Liukrecija paklausė kun. Repšičienę. „Kada Lietuvos bažnyčioje įvyks atgimimas?“ Kun. Repšys aiškino kodėl nebuvo pakeitimų po II-jo Vatikano susirinkimo. Argumentų daug, tačiau kunigų seminarija jau moko kitaip ir jauni kunigai elgiasi skirtingai, nors nevisi išdrįsta. Altoriai atsukti į žmones vos tik keliose bažnyčiose.

Minėjimui ir klausimams pasibaigus, vyr. sk. „Židyns“ svečius ir visus dalyvius pavaišino kavute ir užkandžiais, kurių metu dar eilės žmonių stovėjo prie mūsų vadovų, norėdami ar klausimą paklausti, ar padraštinti. Brolis Rimantas kalba ir jo energija visi likosi sužavėti.

Asmeniškai turėjau galimybę artimiausiu su broliu Rimantu pasikalbėti, nes jis pas mus nakvojo. Jis yra mano dukros amžiaus, turėjau su kuo jo savimone palyginti. Aišku, gyvenimo patirtis privertė greitai užaugti: „Neturėjau nei vaikystės, nei jaunystės, bet vaikystę turės mano sūnus“. Labai lengva suprasti, nes ir mano generacija užaugome be vaikystės ir be jaunystės. Sužinojau, kad brolis Rimantas gimė ir augo Panevėžyje. 1979 m. baigė vidurinę mokyklą. Metus laiko dirbo ekranu gamykloje. Po to buvo paimtas tarnybai ir Sovietų kariuomenę tolimam Kolas pusiasaly, šiaurėje. Grįžęs įstojo į valstybinį universitetą Vilniuje, istorijos fakultetą. Baigęs nuvyko į Klaipėdą dirbti vidurinės mokyklos mokytoju. Tais pačiais metais buvo išrinktas į Sąjūdžio Klaipėdos krašto tarybą, kur sprendė miesto jaunimo problemas. Susidomėjo skautais. Išrinktas vidurinės mokyklos direktorium. Šių metų balandžio mėn. Lietuvos skautų suvažiavime išrinktas Vyriausiu skautininku.

Besikalbant aiškėja, kad Lietuvos jaunimas ieško atsakymų įvairiais klausimais, nes metų metais buvo atimta tai, kas reikalinga brestančiam doram jaunuoliui. Kazkas yra pasakęs, kad: „Mes buvom tremtiniais savam krašte“. Išeivijos skautai ir skautės be abeje gali daug padėti. Šalia finansinės paramos ypač svarbu siųsti ar vežti knygas, svarbu juos lankyti ir dalintis savo skautiška patirtimi.

v.s. L. Rugienienė

Vyresnės sesės lanko mažąsias sesytes Californijos skautų stovykloje. Iš k.: s. Lionė Vilimienė, s. Vanda Zelenienė ir S. Birutė Prasauskienė (dešinėje). Paukštytės su viešnių joms dovanotomis lelemis – Laura Žygaite, Vilija Gulbinaitė, Aušra Mulokaitė, Audra Kudirkaitė ir jų vadovė sl. Undinė Mulokaitė.

VAKARŲ RAJONE

SVEČIUOSE PAS MAŽĄSIAS SESYTES

„Rambyn“ stovyklavietėje vykusiame Californijos skautų, čiu „Atgimė Tėvyne“ svečius ir visus dalyvius pavaišino kavute ir užkandžiais, kurių metu dar eilės žmonių stovėjo prie mūsų vadovų, norėdami ar klausimą paklausti, ar padraštinti. Brolis Rimantas kalba ir jo energija visi likosi sužavėti.

VYRIAUSIA SKAUTININKĖ RAŠO

MIELOS SESĖS!

Seniai besisvečiavau pas Jus. Praėjo Skautininkų suvažiavimas ir dalinis Vadijos posėdis Chicagoje, Lietuvoje atsikūrusios Skautijos vadovų suvažiavimas Vilniuje, prityrusių – sk. vyčių – vyr. skautių – budžių – gintarių Susitiktuvės prie Washingtono, ryžtingi buriootojai bangomis atgabeno Tautos laisvės šauksmą, Džukijoje įvyko pirmoji skautų vadovų paruošimo stovykla pavergtoje Tėvyne ir jų atstovai aplankė „Gintaro“ „Ažuolo“ vadovų mokyklą bei rajonus, praėjo jubiliejinės stovyklos ir sukaktys. Skautiškasis sujungtų rankų ratas nugalėjo vandenynus ir erdves... Lankėmės Tėvyne, tėvyniniai lankėsi čia! Tiek daug nepakeičiamų ir... neišdildomų išgyvenimų įsirėžė širdy ir sieloj, kad turbūt reikės nemažai laiko, kol į visą tai tikrai objektyviai bus galima žvelgti. Būvimas kartu, kad ir taip labai trumpą laiką, leido iš arti pajusti – tarytum plačiai įsisusios Baltijos bangų – tautinės sąmonės galią, trūpančią dešimtmečiais slėgusius vergijos pančius. Kuri knyga tą aprašyt galėtų?!

Veik su Tautine stovykla sutapes Tautos Atgimimo bangos prasišveržimas, dar vis gaivalingai liejasi platin, kupinas ryžto, vilties ir pasišventimo. Kas žino, ką atneš rytoj? Kas žino... Tačiau, kokios pasekmės...

Prasideda nauji skautiškojo darbo metai. Tesužiba ir jie nauju ryžtu, kad jaunų sesių gretos irgi galvutes pakelt galėtų, dienos eigoj atlikusios geriausiai savo pareigą Dievui – Tėvynei – Artimui. Sąmoninga teaugamisu jaunoji sesė, kasryt iš naujo riškim savąjį mazgelį mes...

Budėkime ir širdimi!
sesė Stefa
Vyriausia Skautininkė

Svečiai iš Lietuvos – Vyriausias skautininkas s. Rimantas Ulevičius, jo pavaduotojas s. Laimis Daujotas ir Kauno skautių tūntininkė s. Lukrecija Malkevičienė Detroito skautų, čiu vadovų tarpe. Nuotr. A. Rugienius

juostelėmis, aprišti mažais paukštyčių raudonais kaklaraiščiais, tuo pat laiku žaismingai svarstant kaklaraiščių ir jų įsigijimo prasmę. Mažosios sueigoje išmoko dar ir vieną naują dainelę. Visoms buvo labai smagu. Paukštytės buvo patenkintos sesių gražinėčių – s. Lionės Vilimienės, s. Vandos Zelenienės ir s. Birutės Prasauskienės apsilankymu ir džiaugėsi vyresniųjų sesių padovanotomis draugėmis-lėlytėmis. Šio susitikimo stovykloje „jamžinimu“

pasirūpino vs Vaclovas Sviderskas, visas nufotografuodamas.

VYRESNĖS SESĖS VISUOMENĖS TARNYBOJE

Los Angeles „Kunigaikštienės Gražinos“ vyr. skautių būrelis sesės rugsejo 15 dieną surengė vaizduosčių vakarą, kurio metu buvo rodoma Lietuvos buriootojų, atlikusių žygi per Atlantą, išleistuvės Klaipėdoje, ir sutiktuvės New Yorke.

Šis įdomus vakaras tapo lyg ir užbaigimas buriootojų žygiui paremti piniginiu vaju, prarasto Los Angeles lietuvių visuomenėje.

Losangeliečiai suaukojo 7,320 dolerių, kuriuos į New Yorką nuvežė Vytautas Zelenis, to vajuos iniciatorius. Ten jis ir užkurdavo sutiktuvų vaizdus, praveddamas individualius pasikalbėjimus su buriootojais ir kapitonais. Be to, vakaro žiūrovai galėjo pamatyti vaizduosčių iš arti plūduriojančias prie krantinės visas tris jachtas, kurių vidaus įrengimų aprašymą ir paaiškinimą apie navigacijos instrumentus atliko jachtos „Lietuva“ jaunas buriootojas Jonas Limontas.

Vaizduosčių vakarą pravedė Vytautas Zelenis, kuris pabaigoje pranešė, kaip buvo naudojoti New Yorke pinigai jacht naujesniems, o taip pat ir moderniškesniems laivų įrengimams įsigyti. Be to, jis paskaitė atviriaiškius, gautus nuo grįžtančio namo dėkingo „Audros“ jachtos kapitono Arūno Kazakevičiaus.

Vaizduosčių demonstravimui paruošė ir jas vakarą metu rodė Paulius Jasiukonis, savo profesionaliais patarnavimais visada ir visiems maloniai talkinantis.

Vėliau, vaišių metu, atsilankiusieji dalinosi matytų vaizdų išspūdziais, lyg patys tenai buvę. Ne vieną jaudino ir vaizdai iš Klaipėdos, kaip susirinkusi tūkstantinė minia su dainomis, orkestru ir šūkiomis „gero vėjo“ lydėjo drąsuolių ir tolimą kelionę. Išleistuvės Klaipėdoje buvo užkurdavusios ten dalyvavusio Santa Monikos gyventojos A. Mikalajūno.

Sesės gražinėties, suteikusios Los Angeles ir apylinkės lietuviams progą pasidžiaugti Lietuvos buriootojų ir jų laivų vaizdais, ruošiasi kitam patarnavimui visų labui. Jos tvarkys tautodailės darbų kambarį ir pardavinės eksponatus įvykstančioje rudens Lietuvių Dienų mugėje, kurią jau treči metai, išpūdingai rengia vietos Lietuvos Būdruomenė, kviesdama visas organizacijas bei pavienius asmenis prisidėti savo darbais ir aukomis.

Būrelis sesė s. Danutė Balčienė visą vasarą rūpinosi meno darbų susirinkimu, susiėkdamas su įvairiose JAV-ij

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL. Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesučiūnami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisyso nusiūnanti. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiūnčiamos gavus prašymą.

vietovėse gyvenančiais kūrėjais. Mugė tęsiasi dvi dienas, atsilanko daug žmonių.

Jau antrus metus būreliui vadovauja s. Lionė Vilimienė, viena iš pirmųjų būrelio narių. Būrelis įsisteigė 1964 metais, ir jo veikla nenutrūkstamai reikiama Los Angeles skautiškoje ir visuomeninėje lietuviškoje padangėje ištisus 25 metus. Per tą laiką būreliui vadovavo daug sesių, kurios, atlikusios savo pareigas, isti-

kimai laikosi narių tarpe, prisidedamos kartu prie būrelio gražios veiklos. v.z.

SKAUTIŠKI RENGINIAI Chicagoje

Spalio 14 d. – „Puota jūros dugne“ – jūrų skautijos tradicinis vakaras Lietuvių centre, Lemonte.

Lapkričio 19 d. – „Nerijos“ jūrų skautių tūnto 20 metų veiklos minėjimas Jaunimo centre.

Dr. Romualdas Povilaitis
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUŠ LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Apguliamu kabinetu)
Priekiau Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71st Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-8581
DR. E. DECKA
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiptelusių venų
hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
8435 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 585-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKIŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabinetai perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUŠ LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8257
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL. 60629
Tel. 436-7000

RINGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
PETER STECY, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, IL.
Tel. 425-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, IL. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL.
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (kalba lietuviškai)
Tikrina akis, prikaiko akinius
2618 W. 71st St. – Tel. 737-8149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts., Ill. Ktv. val. 3-6 v.v.
Tel. 448-1777

Dr. Tumasonio kabinetai perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė – Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1616 – Rez. 852-0889
Val. pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
SPECIALYBĖ – PLAUČIŲ LIGOS
2636 W. 71st St., Chicago, IL.
Tel.: 436-0160
11800 Southwest Highway
Palos Heights, IL. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5846

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

O KUR MOKYTOJAI

Prezidentas G. Bushas sukvietė visus gubernatorius pasitarti dėl Amerikos mokyklų ir švietimo. Charlottesville, Virginijos valstijoje, netoli Washingtono patogu susirinkti, dar patogiau pasikalbėti, esant beveik visam prezidentūros štabui ir vyriausybės kabinetui. Tik išskyla klausimas, kodėl apie švietimą ir mokyklų daugiųjų gubernatorių, kurių daugumas yra teisininkai ir kitų profesijų politikai. Mokytojų, kurie dirba pagal valdžios ar valstijų nustatytas programas, nebuvo. Skundžiamasi, kad daugumas iš mokyklų išėję yra visiškai be raščių, daugumas nemoka parašyti laiško, o matematikos, kuri reikalinga visuose technikuose darbuose, daugelis visiškai nemoka.

Nerimta net spėlioti, kad gubernatoriai galėtų nuspręsti, kokios mokyklos ir koks švietimas turėtų būti jo valstijoje. Jie patys ir prezidentas nepasikviestų mokytojų atstovų, kurie išdėstytų mokymo metodus. Švietimo departamentu buvęs sekretorius William J. Bennett gali pasakyti, kad Amerikos viešosios mokyklos yra blogos. Taip pat jo pareiga nurodyti, kaip jos turėtų pasitaisyti, kad būtų geros. Jose mokiniai turi ne tik praleisti laiką, bet ir šio to išmokti. Juokinti ir tokį susirinkimą net žiūrėti, kai mažai tesaurinti apie švietimą gali kalbėti ar duoti nurodymų. Daugelis gubernatorių tik gali patvirtinti, kad jų valstijoje švietimas yra nepakankamas.

Dabartinis prezidentas savo rinkiminėje kampanijoje nuolat skelbė, kad jis, būdamas prezidentas, kaip tik pagerins šio krašto mokyklas, pagerins ir stiprins švietimą, kad iš mokyklų išėję būtų verti ruošti specialyboms, ypač baigę aukštąsias mokyklas. Dabar jis tepajėgė sukviešti tik gubernatorių, kurie iš tikrųjų savo valstijose turi rūpintis mokyklų išlaikymo lėšomis ir mokytojų algomis, o federalinė valdžia švietimą nesirūpina ir pagal tradiciją reikalauja rūpintis.

Amerikos visuomenės daugumą į šį gubernatorių švietimo reikalais žiūri su abejojimu ir nepasitikėjimu. Teisybė, dalis tėvų visiškai nesirūpina savo vaikų mokslu. Jiems vistiek, kokios mokyklos bus, nors jų vaikai turi į jas privalomai eiti. Jei jie iš mokyklos pabėga, ne jų kaltė, ne jų rūpestis ir ne jų ateities sprendimai, — patys vaikai turi susiprasti, kaip reikia atieičiai pasiruošti. Tokie tėvai nenuskirita toliau, kaip tie obuoliai, nuo savo kamieno. Mokykla ir tokie tėvai neturi jokio ryšio — mokytojai nepažįsta tėvų, tėvai nežino, kas moko ar nemoko jų vaikus.

Tai didžioji Amerikos mokyklų tragedija, kurią jaučia labiausiai mokytojai, nori būti tikrais savo profesijos atstovais. Tai jaučia ir kita dalis tėvų, kurie tikrai yra susirūpinę savo vaikų ateitimi, bet jie nieko negali mokykloms padaryti.

Mokyklos yra valstijų nuosavybė, aprūpinamos valstijų pinigais, joms įtakos turi gubernatoriai, politikai ir net teisėjai, kurie mažai švietimo tesirūpina ir apie jį mažai teži-

no. Jie yra pasiruošę kitoms profesijoms. Mokytojai lieka tik samdiniais, kurie mažai balso turi pačioje mokykloje ir visai neturi įtakos už mokyklos sienų. Dėlto pasitaikę pačiose mokyklose ar prie mokyklų kriminaliniai veiksmai labiausia liudija apie viešųjų mokyklų vertę.

Bet tai nereiškia, kad mokykloms ir švietimu nereikia rūpintis, kai mokymo sistema yra bloga ir kai mokykloje nėra jokio auklėjimo. Ir šiame gubernatorių su prezidentu G. Bush pasitarime nebuvo ar gal mažai tebuvo kalbama apie auklėjimą, o tik apie materialinę jo pusę, apie nemokytus ir be raščių amerikiečius, apie iš mokyklų pabėgusius ir apsunkičius visuomenę. Veltui šaukiami gubernatorių pasitarimai, kai mokytojams neduodama balso, kad jie galėtų rimtai klausimą apie švietimą ir auklėjimą paaiškinti patiems gubernatoriams, vyriausiesiems valdžiai ir ypač teisams, kurie švietimą tik griauina.

Mokykla be auklėjimo tai akli kačiukai, kurie niekada negali praregėti. Auklėjimas žmogiškoms vertybėms ir jų supratimui bei vertinimui yra toks būtinas, kaip būtinai žmogus gyvenimui pasiruošimas. Žmogus neturi išmėginti tik savo kojų greitį, savo rankų stiprumą, savo kūno lankstumą, neturint galvoje reikalingai išlavinto proto. Švietimas ir auklėjimas turi eiti kartu. Filosofai, nepažinę žmogaus prigimties, auklėtojai, darą bandydamus ant kitų žmonių, ypač jaunesnių, sukūrę mokymo sistemą, kurią tik Amerika priėmė ir dabar nemėgina pakeisti, mato, kad jos visuomenės dalis eina žemyn, neturėdama jokio moralės supratimo.

Mokykla be auklėjimo yra tik dresiravimas. Kol mokykloje bus tik švietimas be auklėjimo, veltui bus kovojama prieš narkotikus, prieš alkoholizmą, prieš išskrypimus ir prieš išsigimimą. Juk dabar žinios apie daugumą tik girdami apie nuodų dymus, vagystes, žmogiškų išskrypimus. Ir retai sutinkama suaugusių pavardės, o tik jaunuolių, kurie nesimokė, kurie nepasiruošę jokiai profesijai ir gyvenimo sunkumams. Jie nori gyventi iš kitų kančios ir darbo, bet ne iš savo darbo ir naudingumo tautai ir aplinkos bendruomenėi.

Į mokyklas, mokytojus, švietimą ir auklėjimą reikia visiems rimtai žiūrėti. Čia jau nėra politika, nėra partijos reikalas. Čia yra viso krašto ateitis, gyvenimas, kilimas ar smukimas, moralinis purvas ar vertybių maldynas. Tai turi prasidėti nuo mokyklų.

Mokytojas nėra pakankamai vertinamas net pačių mokinių. Jis yra tik vergas arba menkas tarnautojas. Jam gali įsakinėti nemokytas prasimušęs politikas. Ji gali teisti teisėjas pagal nežinomus įstatymus, nežinodamas pedagoginių reikalavimų. Pedagogika yra reikalinga mokytojui, juo labiau mokyklos vedėjui. Ir tėvai bei visuomenė, kuri yra su auklėjimu susijusi, turi žvelgti su didele pagarba ir mokytojo pašaukimo, į jo sunkų darbą ir galimybes mokyti ir auklėti. Kol auklėjimo mokyklose nebus, bus daug ir ne tikinkamų šiame krašte žmonių.

P.S.

Kas sako prakalbą, visada turi žiūrėti, kad išsemtų temą, ne klausytojus.

W. Churchill

Mokslas be tikėjimo man atrodo kaip knyga, kuriai nuplėsta pradžia ir galas.

Gaune

Gorbačiovo politinis žaidimas

Sovietų imperijai reikalinga užsienio parama

Pirmasis bandęs reformuoti sovietinį gyvenimą buvo Nikita Chruščiovas, kuris išdriso pasmerkti Stalino darbus, nors pats buvo Stalino auklėtinis ir dalyvavo kai kuriuose Stalino vykdytuose nusikaltimuose. Deja, jis, pašmerkęs Staliną, neįsisąmonino, kad reikia nuglėti stalinizmą, kaip blogio sistemą, kuri buvo giliai įleidusi šaknis.

Iš tų laikų yra likęs toks populiarus pasakojimas. Kai Chruščiovas partijos suvažiavime išskėlė Stalino piktadarybes, vienas iš dalyvių sušukęs: „O tu kur tada buvai? Chruščiovas paklausė, kas tai pasakė, tegul pakelia ranką. Kai paklausėjas nedrįso rankos pakelti, Chruščiovas atsakė: „Tai matote ir aš ten tada buvau, kur paklausėjas“, tuo duodamas suprasti, kad jis neišdrįsęs Stalinui prieštarauti.

Kaip prisimename, Chruščiovas buvo pašalintas. Atėjo Brežnevo stagnacijos laikotarpis. Išliko vadinama detente, kuria Brežnevas pasinaudojo gavo reikalingą pripažinimą ir paskolų iš Vakarų ir Japonijos. Šiais pinigais jis stengėsi išplėsti savo imperijos ribas kituose kontinentuose, finansuodamas sukilimus Etiopijoje, Afganistane, Pietų Jemene, Nicaraguoje ir Grenadoje. Taip pat sovietų remiami ir kurstomi sukilimai vyko Angoloje, Mozambike, Kambodijoje ir El Salvadore. Imperijos plėtimas buvo dalis Brežnevo doktrinos, pateisinanti karinių jėgų įvedimą į Čekoslovakiją tuo priedaktu, kad bet kurioje šalyje, esančioje sovietų sferoje, kai socializmui kyla grėsmė, karinis įsikišimas yra pateisinamas. 1973 m. slapta susitikime Prahoje Brežnevas pavadino detentę kaip lemiamą jėgų santykio pakeitimą Sovietų Sąjungos naudai. Brežnevas tada gyrėsi, kad 1985 m. galėsias primesti savo valią, kur tik bus reikalinga.

Gorbačiovas, atėjęs į valdžią, rado Sovietų Sąjungą bankrutuojančią, ekonomiškai ir socialinai žlungančią, nepajėgiančią vykdyti savo užsietotą planą laike Brežnevo eros. Viena iš labiausiai apsiginklavusių galybių su trečiojo pasaulio ekonomija nepajėgė tesėti dol. (įskaitant Kubą 5 bil. dol. kasmetant Kubos dalinius, kovojančius Angoloje), 600 mil. dol. Nicaraguvai, 3 bil. dol.

IGNAS MEDZIUKAS

Etiopijai ir Mozambikui ir iki 5 bil. dol. Vietnamui. Tada Sovietų Sąjunga buvo priversta šiems reikalams išlaidas mažinti ar gauti užsienyje stambias paskolas. Pirmoji eilė teko išvesti Kubos, bet Angolai ir Sovietų Kubos jėgas iš Angolos, Kambodijos, Afganistano. Ypač išvestas karinių dalinių iš Afganistano Gorbačioviui daug padėjo pasireikšti, kaip taikos mylėtoju, ir tuo jis sugebėjo iš vakariečių gauti reikalingų paskolų. Gorbačiovas įtikino, kad Sovietų Sąjunga vystosi į naują taikingą demokratišką pasaulio bendrijos narę. Čia Gorbačiova lydejo didelė sėkmė. tuojau atskubėjo į pagalbą Vakarų Vokietija su daugiau kaip 2 bil. dolerių. Taip pat Prancūzija ir Didž. Britanija pasiūlė kreditų iki 1 bil. dol. kiekviena. Ypač palanki visuo- menės nuomonė susidarė Gorbačioviui apsilankius Vak. Vokietijoje ir Britanijoje.

Vakarų politikai tikisi, kad Sovietų Sąjunga, išsivysčiusi į demokratinę valstybę, nebus grėsmė Vakarų demokratijoms. Bet tokios santvarkos negreit keičiasi. Lenino įkurtai valstybei atsakyti savo ideologijos tai tas pats, ką samalidžiam musulmonų dvasininkui atsakyti Alahui ir pranašo Mohometo.

Nors atvirumas ir pertvarka sužadino demokratijos siekius, tačiau pats atvirumo architekts Gorbačiovas yra pasiskelęs prieš partijų varžybą. Juk praeisusieji rinkimai į Sovietų Aukščiausiąją rinkamąją tarybą buvo išsivystę tik tiek, kad rinkėjai galėjo pasiskirti prieš partijos pastatytus kandidatus, kas anksčiau nebuvo leidžiama. Tačiau nebuvo leidžiama opozicijos partijoms statyti savo kandidatų su jų siūlomomis programomis. Tad Vakarai turėtų būti labai atsargūs, kad nepasikartotų praeities klaidos. Visiškai nematyti, kad Sovietų Sąjunga būtų atsisakiusi nuo lenininės užsienio politikos siekimų. Jų siekiama, tik rafinuo- tesnėmis priemonėmis.

Žvelgiant į Rytų-Vakarų strategines pozicijas, reikia prispažinti, kad šiandien nuo 1962 m. Kubos krizės JAV turi aiškiai persvarą prieš Sovietų Sąjungą. Gorbačiovo taktika — įtikinti Vakarai, kad Sovietų Sąjunga būtų laikoma kaip partneris pasaulio taikos. Toks

sovietų vaidas buvo sudarytas 1988 m. Gorbačioviui prabilus Jungtinėse Tautose, pasiūlant sumažinti kariuomenės ir ginklų kieki. Šis pasiūlymas atnešė Gorbačioviui puikių vaisių, nes Vak. Vokietijos kancleris Helmut Kohl pasipriešino JAV ir D. Britanijos planams modernizuoti atominius ginklus Vokietijoje.

Iš kitos pusės Sovietų propaganda sugebėjo puikiai panaudoti: pirma, parodyti JAV kaip partnerį siekiant pasaulio taikos, antra, pabrėžiant „bendruosius Europos namus“, kurie išskirti JAV, stengiantis izoliuoti JAV nuo Europos sąjungininkų. Šis tikslas Sovietų buvo seniai numatytas kaip dovana, Vak. Vokietijos vyriausybei duodant užuominą dėl palaipsni- mo abiejų Vokietijų sujungimo. Šiai pagundai Vak. Vokietijos vyriausybei būtų labai sunku atsispirti. Maskva iš to irgi turėtų didelės naudos: ji galėtų pasinaudoti Vak. Vokietijos ištekliais ir patirtimi, o kartu būtų palaidotas ir Šiaurės Atlanto pakaitas. Prezidentas Bushas Gorbačiovo siūlymą dėl Berlyno sienos pavadinimo apgavyste.

Sakoma, kad Gorbačioviui šis manevras puikiai pavyko. D. Britanijos Margaret Thatcher tuojau pasiskubino pareikšti, kad šaltasis karas jau pasibaigė. Iš tikrųjų taip atrodo tik paviršutiniškai. Šaltasis karas ar taikingas sugyvenimas tiesiai be pertraukos Sovietų propaganda, apimanti klaidinančią informaciją, apgavystę ir kitus taktinius ėjimus, buvo pertvarkyta. Taktika ir metodai, atsi- žvelgiant į aplinkybes, keičiami. Kaip tenka stebėti, praeisusiais metais yra žymus padidėjimas sovietų spionažo, o pagalba tarptautiniam terorizmui tiesiai kaip anksčiau.

Apie Gorbačiova kaip reformatorių bus sprendžiama, kaip jam pavyks įvykdyti programą. Tuo tarpu sovietuose pagerėjimo nematyti: tuškos parduotuvų lentynos, ilgėjantios eilės, blogėjantios sveikatos sąlygos. Rusų pavergtos tautos ieško kelių į laisvę. Nepasitenkin- gimas Armėnijoje, Gruzijoje ir kitur. Pabaltijai stengiamasi atgauti savo nepriklausomybę, turėtas prieš antrąjį pasaulinį karą. Tačiau Gorbačiovas, kaip ir jo pirmtakai, yra pasiryžęs neleisti tautos išstoti iš Sovietų Sąjungos, nors konstitu-

Vaclovas Kleiza, Lietuvos generalinis konsulas, kalba prie Laisvės paminklo per Tautos šventės minėjimą.

Nuotr. J. Tamaliūcio

cija tokias teises garantuoja.

Gorbačiovo sudarytas kaip taikos apaštalo vaidas užsienyje gali būti sugadintas, jei politiburas ir KGB jėga mėgintų atstatyti Maskvos autoritetą, užgniauziant tautinius judėjimus. Kol kas Gorbačiovas nuo to susilaiko. Bet nežinoma, kas gali įvykti ateityje. Pagalys yra Vengrija, kur palaizuota daugpartinė sistema su laiku gali išstumti socializ- mą.

Sovietologas Brian Crozier, tarptautinių reikalų patarėjas, žurnale „The American Legion“, apibūdinęs padėtį, sako, kad JAV ir jų sąjungininkai turėtų būti suinteresuoti, kad komunistiniai rytų Europos kraštai nekliudytų vystytis demokratiškai, Pabaltijio kraštams turėtų būti leidžiama apsis- pręsti dėl savarankiško valsty- binio gyvenimo, kaip pagedauja jos gyventojai, kad Sovietų autokratija išsivystytų į laisvą konfederaciją. Jo nuom- imas, imant dėmesin šiuos tikslus, JAV politika turėtų ribotis sekančiai:

Neturėtų būti duodama sovietams ekonominės pagalbos, paskolos ar kreditų, nebent būtų užtikrinta, kad žmogaus teisės gerbiamos.

Jokių vienašališkų karinių jėgų sumažinimo, jokių ginklų sumažinimo negali būti, kol sovietų pajėgos nebus sumažintos iki NATO turimų kiekių. Biocheminiai ginklai turi būti sunaikinti.

Sąlyginė pagalba gali būti teikiama Vengrijai ir Lenkijai, kasmet peržiūrint ir nustatant, kad nėra iš Sovietų Sąjungos pusės intervencijos tose ir kitose rytų valstybėse kliudant demokratizacijai.

Turi būti atliekama nuolatinė SDI (Strategic Defense Initiative) (tyrinėjimai, kad JAV technologinė pažanga viršytų sovietų.

Stengtis išlaikyti vienybę tarp sąjungininkų, kad būtų sukliudyta izoliuoti JAV nuo sąjungininkų Europoje.

Šis laikas turi būti skiriamas dideliam budrumui, atsargumui ir blaiviam svarstymui, o ne perdėtam optimizmui dėl Maskvos naujos galvojimo krypties, kuri yra tik strategijos pakeitimas, bet neatsisakymas leninistinių tikslų užvaldyti pasaulį.

Prakalbų žiedai visada būna labiau patrauklius, kai jie nukirpti.

Sh. Fife

BRAZILIJA

KAZYS KARUŽA

15

Ji žvilgterėjo į mane ir sako:

— Dar nesukubėkite žuivute. Važiavimo. Dar noriu pirmą sutvarkyti namuose ir palikti tarnams prižiūrėti namus ir sodybą.

Pirmą valandą sėdame į automobilį ir važiuojame. Diena debesuota, rūsti ir šalta. Vairuoja automobilį Klera Siliene, šalia sėdintis jos vyras protarpiais žmogą kontroliuoja ir perspėja, kad laikytusi važiavimo taisyklių. Sėdžiu ir tyliu ausis suglaudęs užpakalinėje sėdynėje. Ji lekia, kaip jauniklė, į pakalnę slėnių tarpeklius. Džiaugiuosi ištrūkęs iš gražaus kurortinio miestelio ir sibiirsko klimato.

Automobilio kairėje pusėje atdaras langas. Skers- vėjis mane riečia į kriukį. Kenčiu ir tyliu dantis sukandęs. Galvoju, kad susipras šoferė uždaryti lan- gą. Bet kur tau, ji lekia ir lekia vėgriais keliais. Jie prisiglaudę prie kalnų šlaito ir nėra platis. Ji skuba iš kalnų žemyn apie 60 ar 75 kilometrus per valandą. Aš kenčiu šaltį užpakalinėje sėdynėje, kaip už pakū- tą. Jau pravažiavome 10 kilometrų. Neišskentęs prašu Klerą pridaryti langą. Ji priveria daugiau kaip iki pusės. Šaltis ir skersvėjis kiek sumažėjo ir jau buvo galima kentėti. Nusileidome iš kalnų, važiuojame lygiu greitkeliu ir vėjas jau pasidarė šiltesnis. Aš labai bi- jau šalčiu ir niekadus nenoriu sėdėti automobilio užpakalinėje sėdynėje...

Jau trečia valanda po pietų. Nutarėme pakelėje su-

stoti miesteleje ir užieiti į restoraną pasitrinti. Klera uždėdė užkandžių ir kavą. Valgome, bet man ne prie širdies tas braziliškas pakelės maistas, kurį ant greitųjų paruošia. Valgyklos patalpos didžiulės, stalai ilgiausi, rudos, pritaikyti fabriki didžiuliams, stalai žmoniu, tuo laiku buvo maži. Čia sustoja turistiniai autobusai ir žmonės naudojami šia valgykla. Viskas pa- ruošta ant greitųjų, todėl ir maistas nėra skanus. Atneša kavos, bet tu, kad — tai tikras šarma ir tirš- tas, kaip kakao. Pasitotinome ir vėl drožiame link Sao Paulo. Vietomis pastebėjau nurudavusias liepas, kuriuose vaikštinėja ragučiai gyvuliai ir liesoki arkliai...

Apie 5 val. pasiekėme Sao Paulo miestą ir privažia- vome didžiulį dangoraižį. Automobilį palikome garaže. Einame su visais klumšiais prie keltuvo durų ir keliamės į 15 aukštą. Keltuvui atsidarius, išeiname į la- bai mažą suspaustą koridoriuką, kuriame yra dvejios durys į skirtingus butus. Einame tiesiai į dešinę, ir Silius atrakina duris. Patenkame į nedidelį saloną ir valgomąjį kambarį. Salono langas didžiulis, pro kurį matyti graži miesto panorama. Prie sienos kairėje pusėje stovi sofa ir į vidų išikišus antra dalis, kuri sudaro priekangį ir išėjimą į keltuvą. Apsivalgavo daugiau. Skoningai vienu kitu paveikslu išdekoruotos sienos, bendrai butelis nedidelis, bet gražus, švarus, virtuvės, netekio matyti miegamojo kambario ir nors kvelus. Bet vienas patysininkams — pakankamai vietos.

Mane nuvedė siauru koridoriuku į labai mažą prieš- kambariuką. Prie sienos stovi lyg suolas, minkštai apmuštas, panašus į mažą sofelę. Tai skirtas man apsi- stojimo kambarelis. Prie nedidelio langelio kambario priekangyje stovi mažas rašomas staliukas ir viena kė- dė. Čia pensininkas mjr. Augustas Silius rašo laiškus

savo draugams. Sugrįžtu į saloną, pasikalbu su Klera ir pasiūlau eiti kur nors pavakarieniauti į restoraną.

Klera sako: — Mūsų centrinėje gatvėje prie namų yra daug restoranų. Galima eiti ir pasirinkti restoraną, kuris bus geresnis, patogesnis.

— Bet prašau vesti į gerą restoraną, kur galėtume gėrai ir skaniai pavalgyti, nes po tokios didelės kelionės išvargome, kol pasiekėme Sao Paulo miestą.

Pasiruošėme ir leidomės iš 15 aukšto keltuvu žemyn. Pastatas milžiniškas su visais patarnavimais ir sargais prie durų, geležinių vartų, kurie visuomet yra užrakinti apsaugai nuo plėšikų. Jeigu nori įeiti aplankyti pažįstamus gyventojus apartamente, tai pirmiausia reikia kreiptis pas budintį sargą, užsiregistruoti ir nurodyti ką nori aplankyti. Sargas paskam- bina telefonu gyventojui ir praneša, kas nori juos aplankyti.

Išėjome į centrinę plačią gatvę. Einame duobėtu, neišlygintu, suskilusiu šaligatviu. O žmonių mirga pilni takai. Važiuoja automobiliai, autobusai, sunkveži- miai viena kryptimi, net neįmanoma praeiti skersai gatvę į antrą pusę. Policijos mažai kur matyti. Važiuo- jantys automobiliai siuva, kaip kas išmano, ir nesilaiko taisyklių, bet policija jų nesulaiko net ir tada, kai važiuoja per raudonas šviesas. Ji žiūri, kad nebūtų susidūrimų. Tokius klaidingus važiavimus pastebėjau kelioose miestuose.

Ėjome apie du blokus. Matome restorano užrašą „Pizzarena“.

Klera sako: — Einame į šią „Pizzarena“, kur duoda gerus „Picus“. Mes čia su vyru esame buvę anksčiau.

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

„VOLUNGÉ“ BOSTONE

Paskutiniuoju metu mūsų kolonijose lankosi nemažai svečių iš Lietuvos, jų tarpe įvairūs muzikos ansambliai. Esame sužadinti jų atvežta lietuviška daina ir dvasia, matome juose tautos ateitį. Tos ateities dalininkais yra ir išeivijos jaunimas, kuris savo veikla prisideda prie tautos gyvastingumo ir todėl yra tiek pat vertas mūsų dėmesio ir paramos.

Štai spalio 7 d. į Bostoną atvyksta torontiške „Volungé“, 45 asmenų mišrus choras, vadovaujamas muz. Dalios Skrinškaitės-Viskontienės. Pažymėtina, kad beveik visi choro nariai yra gimę Šiaurės Amerikoje. Šalia daugybės koncertų Kanados ir JAV lietuviams, „Volungé“ yra dalyvavusi tarptautiniuose festivaluose net ir Europoje. Puoselėdama lietuvišką dainą kitataučių tarpe, ji yra laimėjusi premijų – 1986 m. visos Kanados chorų konkurse ji tapo nugalėtoja etninių chorų kategorijoje.

Tautinės sąjungos Bostono skyriaus kviečiama, „Volungé“ į Bostoną atvyksta pirmą kartą Lietuvių bei tarptautinių

kompozitorių dainomis ji žavės klausytojus koncerte vyksiančiame šešt., spalio 7 d. 5 v.v., Fontbonne Akademijos auditorijoje, Miltone. Po to, Piličių dr. jos klube, bus vakarienė ir šokiai. Bilietai ir platesnė informacija pas Birutę Banaitienę arba Romą Veitą. Ne tik plačiosios apylinkės lietuviams, bet ir kitataučiams būtų verta „Volungé“ išgirsti.

B. Šleziene

LIETUVIŲ FONDO VAJUS

I tradicinį Lietuvių Fondo rudens vaju jungiasi Bostono ir apylinkės lietuvių net didesnėmis sumomis. Štai Jonas ir Elfrida Šuopiai iš Brocktono įnešė 2,000 dolerių. Tuo būdu dabar jų bendra suma Lietuvių Fonde yra 4,000 dolerių. Kitas asmuo, irgi iš Brocktono, pasiuntė 1,000 dolerių. Kaip žinoma, paskelbtu vajumi siekiama padidinti Lietuvių Fondo pagrindinį kapitalą, kurio nušimimais remiami įvairūs lietuviški reikalai. Dabar Lietuvių Fondas kasmet tiems reikalams skiria ketvirtį milijono dolerių, o reikėtų bent trijų ketvirčių milijono dolerių, kad būtų patenkinti visi

aktualūs reikalai. Liekvienas savo įnašus gali siųsti tiesiog Lietuvių Fondui arba įteikti jo įgaliotiniams, kuriais Bostono ir apylinkės lietuviams yra Kazys Bačanskas, dr. Eduardas Jansonas ir „Laisvės Varpo“ vedėjas Petras Viščinis.

KOMITETAS J. CASPERUI IŠRINKTI

So. Bostono lietuviai sudarė komitetą Juozo Caspero kandidatūrai į Bostono miesto tarybos narius paremti. To komiteto pirmininku yra Gintaras Čepas, o nariais: Asta Karosienė, Ilona Baranaukaitė, Andrius Dilba, Dalia Ščiukaitė, Algis Skabeikis, Birutė Skabeikienė, Brutenis Veitas ir Romas Veitas. Komitetas rūpinasi rinkimine kampanija ir reikalingų lėšų sudarymu. Lietuvių išrinkimas į Bostono miesto tarybą būtų reikšmingas įvykis. Juozas Casperas turi rimtą galimybę būti išrinktas. Tik visiems reikia pasišventusių dirbti. Jis yra buvęs Bostono miesto mokyklų komitete rinktu nariu.

BOSTONIŠKIAI KVIETIAMSI KITUR

Kitų net tolimesnių lietuvių telkinių renginiuose meninė programą atlikti iš Bostono kviečiami atskiri menininkai ar dainos kolektyvai. Taip liepos mėnesį Los Angeles surengtoje

Šv. Kazimiero lietuvių parapijos Lietuvių dienoje dainavo sol. Benediktas Povilavičius, rugsėjo 23 d. Moterų klubo suruoštoje vakaronėje New Haven, CT., programą atliko Gitos Kupčinskienės vadovaujamas ansamblis „Sodauto“, o rugsėjo 30 d. Lietuvių Bendruomenės New Britain apylinkės renginyje dainavo Daivos Matulionytės-de Sa Pereira vedamas Bostono lietuvių vyrų sektetas.

LIETUVOS ATSTOVAS VIETOS TELEVIZIJOJE

Rugsėjo 19 d. „Christian Science Monitor“ televizijos 68 kanalas perdavė įdomų, aktualų ir platų pasikalbėjimą su Stasiu Lozoraitiu, Jr., Lietuvos atstovu Washington. Pasikalbėjime Stasys Lozoraitis, Jr. pabrėžė, kad Lietuva tebėra okupuota, bet gyva, nežuvusi. Ji dabar naujomis, legaliomis priemonėmis kovoja už savo laisvę. Jam tenka Lietuvai atstovauti šiame krašte, palaikant ryšius su administracija, kongresu ir visuomene. Lietuvai atgavus laisvę, ji galėtų būti tarpininkas tarp Vakarų pasaulio ir Sovietų Sąjungos, palaikydama artimus ryšius su abiem blokais.

AKT. H. KAČINSKO MIRTIES SUKAKTIS

Rugsėjo 18 d. sukako treji metai, kai Sunny Hills, Floridoje, mirė iškilusis mūsų akto-

rius Henrikas Kačinskas. Tą sukaktį jo brolis komp. Jeronimas Kačinskas ir jo žmona Elena paminėjo rugsėjo 28 d. Šv. Mišiomis už mirusiojo sielą, o draugai – galimai platesniu paskleidimu jo įkalbėjimų plokštelės, kurią išleido jo bičiuliai Bostone. Toji plokštelė buvo platinama po „Laisvės Varpo“ koncerto, įvykusio spalio 1 d. Apie akt. Henriką Kačinską ir jo įkalbėjimų plokštelę platų ir šiltą straipsnį „Dirvos“ savaitraštyje parašė Zita Krukonienė, o tos plokštelės paskleidimu Australijos lietuvių tarpe susirūpino Dana Simankevičienė. Tai vienas prasmingiausių mirusiojo aktoriaus prisiminimas.

FALSIFIKATO MİSLĖ

„Laisvės Varpas“ rugsėjo 24 d. laidoje perdavė Vliko pirmininko dr. Kazio Bobelio griežtą pareiškimą, kuriuo jis kategoriškai paneigė jam daromą Maskvos priekaištą dėl Gotlando komunikato tariamo sufalsifikavimo. Savo išvadoje „Laisvės Varpo“ vedėjas Petras Viščinis pabrėžė, kad triukšmas dėl to komunikato keliamas, siekiant atitraukti dėmesį nuo jo pagrindinės minties – Lietuvos nepriklausomybės atstatymo. Ne dėl sukulto triukšmo, bet dėl tos pagrindinės minties tas komunikatas jėis į istoriją. P.V.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus.
J. BACEVIČIUS
BELL BACE REALTORS
INCOME TAX - INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

BALYS BUDRAITIS
Nemokamai įkainuoja jūsų namus.
Turėdamas ilgą metų patyrimą, greit ir sąžiningai patarnausiu pirkime bei pardavime. Kreiptis tel. 767-0600 arba 778-3971.
Adresas 6600 S. Pulaski Rd.
One stop Real Estate

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žiemi. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

REAL ESTATE

RE/MAX REALTORS GREIT PARDUODA
RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6100
Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arbanorite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamas.

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

LITHUANIA, THE EUROPEAN ADAM

Prof. dr. JUOZO ERETO vokiškai parašyta apie Lietuvą, išversta į anglų kalbą dr. Algio Mickūno. Antroji laida 1983 m. Išleido Kęstučio Butkaus fondas. Tai labai gera dovana amerikiečiams, o-taip pat ir mūsų jaunimui pasiskaityti apie Lietuvos istoriją ir dabartinę būklę komunistinės Rusijos okupacijoje. Kaina su persiuntimu \$4.50. Illinois gyventojai moka \$4.75. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUUVUS
Kreiptis į **Hermis Deckys**
Tel. 584-8824. Nuo 8 ryto iki 6 v.v.
Kalbėti lietuviškai

This is why we're here.

Mes esame čia, kad jūsų pensijos amžius būtų orus ir saugus.

Mes esame čia, kad jūs galėtumėte žiemą atostogauti po Floridos palmėmis, o vasarą švęst Liepos Ketvirtąją apsupti savo šeimos.

Mes esame čia, kad jūs būtumėte ramūs, žinodami, jog jūsų santau-

pas saugo šio krašto tvirčiausia finansinė institucija.

Bet, svarbiausia, esame čia, nes čia gyvename!

Mūsų finansiniai ryšiai tampa su apylinkė, kurią aptarnaujame.

Esame laimingi turėdami virš bilijono dolerių turto ir šimtą tūkstan-

čių draugu!

Mes kviečiame ir jus būt mūsų draugu! Leiskite Standard Federal Savings jums

patarnauti finansiniuose reikaluose.

Būkite mūsų partneriu!

DRAUGE GAUNAMI ANGLŲ KALBOJE LEIDINIAI

CROSSES IN THE ARCTIC, prisiminimai iš tremties Sibire. Matilda Mélienė. 159 psl.	\$5.00
FIGHTERS FOR FREEDOM, atsiminimai. J. Daumantas. 279 psl.	\$10.00
THE CHRONICLE OF THE CATHOLIC CHURCH IN LITHUANIA. 6 tomas. 678 psl.	\$10.00
A RADIANCE IN THE GULAG Nijolė Sadūnaitė. 148 psl.	\$5.95
LITHUANIA 700 YEARS. Dr. Alb. Gerutis. 458 psl.	\$18.00
THE SWORD AND THE CROSS, Dr. S. Sužiedėlis. 264 psl.	\$9.95
THE CHOSEN PEOPLE. Dan. Ralys. 255 psl.	\$10.00
THE BROTHERS DOMEIKA, novele. L. Dovydnas. 237 psl.	\$6.00
IS THAT YOU LAUGHING COMRADE? Anekdotai. 182 psl.	\$10.00
VYTAUTAS THE GREAT. Dr. Joseph Končius. 211 psl.	\$4.00
AGONY, a literary approach to history. J. Gliuda. 288 psl.	\$12.00
THE BALTIC NATIONS. Bronis J. Kaslas. 319 psl.	\$12.00
MORAL ULTIMATUM TO THE GOVERNMENT OF THE USSR. Lietuvos Laisvės Lyga. 48 psl.	\$2.50
WOODEN MIRACLES, a novel. K. Boruta. 237 psl.	\$25.00
SERVING LITHUANIA. J. K. Valiūnas. 288 psl.	\$18.00
LITHUANIAN HERITAGE DICTIONARY. Reney HOLY BIBLE, Amerikos kat. 1990 m. liuksusinis didelio formato leidinys. Sen. ir Nauj. Testamentas, psalmės ir kita. Puiki dovana įvairioms progoms. 1247 psl.	\$49.95

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

Katarina ir Bernardas Kučukauskai-Kučukai

MŪSŲ KOLONIJOSE

Kewanee, Ill.

MIRĖ LIETUVĖ PIONIERĖ

Kewanee miestas Illinois valstijoje, apie 130 mylių į pietų vakarus, kur buvo didelė lie-

(Atkelta iš 4 psl.)

BOSTONO ŽINIŲ

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Lietuvių Bendruomenės Bostono apylinkė rūpestingai ruošė Tautos šventės minėjimą. Jis vyko rugsėjo 17 d. Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje šv. Mišiomis už Lietuvą su atitinkamu pamokslu, o vėliau iškilmingu susirinkimu So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos trečio aukšto salėje. Tiek pamaldos, tiek iškilmingas susirinkimas sutraukė daug Bostono ir apylinkės lietuvių, kurių tarpe nemažai buvo jaunosios kartos atstovų. Šventės minėjimo susidomėjimo centre buvo Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio seimo tarybos nario Arvydo Juozaičio pranešimas apie įvykius ir dabartinę padėtį Lietuvoje.

Kalbėtojas vaizdžiai atskleidė lietuvių tautos pastangas kelyje į išplėstos laisvės atstatymą, pasiektus laimėjimus, sutiktus sunkumus, kai kuriuos pralaimėjimus ir ateities galimybes. Gausi publika jį sutiko ir palydėjo karštais plojimais ir atsisotijimu. Arvydas Juozaitis, vos 33-jų metų vyras, filosofas, sklandžiai ir logiškai ryškino lietuvių tautos naują proveržį į laisvę, palikdamas visuose labai gerą įspūdį Lietuvos jaunosios kartos atstovų.

Minėjimo programoje dar buvo turininga kun. Alberto Kontauto invokacija, Lietuvoje apsilankiusio mūsų jaunimo išpuodžiui, Felikso Kontauto susuktas filmas iš Juodojo kaspino demonstracijos Bostone ir Daivos Matulionytės-de Sa Pereira vadovaujamo Bostono vyrų seksteto atliekamos dainos. Minėjimas baigtas visiems sugiedojus „Lietuva brangi“. Jį pravedė Stasys Goštautas.

Lietuvių Bendruomenės Bostono apylinkės pirmininku yra Brutenis Veitas. Jis ir apylinkės valdyba labai stengiasi, kad tautinių švenčių ir svarbesnių įvykių minėjimai būtų patrauklūs ir aktualūs. Taip pernai minint Tragiškuosius birželio įvykius, kalbėtoju buvo pakviestas prof. Vytautas Skuodis, šiemet tokiame minėjime kalbėjo kun. Alfonsas Svarinskas, o dabar — Arvydas Juozaitis.

P.V.

kun. Pranas Valaitis iš Šv. Onos parapijos Spring Valley, Ill. Po jo mirties pagalbėjo kun. Antanas Deksnis, užėmęs kun. Valaičio vietą. 1912 m. rugsėjo 16 d. pradėjo statyti bažnyčią pirmasis Kewanee klebonas kun. Povilas Vanagas. Po jo klebonais buvo kun. Pranas Gugis, kun. Jonas Čis, kun. Kazimieras Ambrozaitis, kun. L. A. Voitytis, kun. Antanas Daugis, kun. Juozas Raštutis, kun. Benediktas Verbis, kun. Vincas Ažukas ir paskutinis klebonas kun. Stanislovas Bartkus.

Lietuviai parapičiai džiaugėsi, kad jų klebonai buvo lietuviai. Paskutinė parapijos Šv. Antano bažnyčios vargonininkė buvo šio rašinio autorius duktė Bernadeta Piežaitė Shaner, gyvenanti su savo šeima netoli Kewanee miesto.

St. Pieža

Worcester, Ma.

BALTIMORĖS „AIDAS“ WORCESTERYJE

Rugsėjo 18 d. Marijos Nekalto Prasišėdimo vienuolijos Putname seselių rėmėjai, kartu su seselėmis, Maironio Parko didžiojoje salėje surengė koncertą ir vaišes.

Visus šiltu žodžiu pasveikino rėmėjų skyriaus pirm. A. Garsienė. Programai vadovavo B. Miliuskaitė-Harris. Invokaciją prieš vaišes sukalbėjo seselių kapelionas kun. dr. V. Cukuras. Rėmėjos ir jų talkininkės, vadovaujamos pirm. A. Garsienės, paruošė vaišes. Ant baltomis staltiesėmis užtiestų stalų, pauduotų kvepiančiomis rūtelėmis ir kitomis gėlytėmis, buvo išdėstyta seselių kepta lietuviška ruginė duona ir kiti skanūs kepiniai.

Po vaišių įvyko koncertas. Pradžioje programos vedėja supažindino svečius su dainos vienetu „Aidas“. Jį sudarė: J. Brazauskienė, V. Dulys, E. Dulienė ir I. Kučiauskas. Vadovė ir akompaniatorė Marija Tallat-Kelpšienė-Krasauskienė. Jie be pertraukos atliko visą programą.

T. Miliuskaitė ir A. Jakniūnaitė visus dainininkus apdovanojo daugiau kaip 100 kepalų per dieną, nes net ne lietuviams patikdavo lietuviška duona. Buvusiam miesto merui dr. E. L. Guetzman jie pristatydavo lietuviškos duonos iš Chicagos.

Šiandien lietuvių kolonija Kewanee mieste beveik baigiasi. Lietuvių beliko tikrai mažuma, kaip praneša Katarina Astrauskaitė, buvusi šiame mieste mokytoja ir viešosios mokyklos direktorė. Ji taip pat yra buvusi vargonininkė Šv. Antano lietuvių parapijos bažnyčioje. Dar ji ir dabar tebegyvena Kewanee, 828 Elm St., Kewanee, Ill. 61443.

Žymus žemės ūkio ir plieno pramonės Kewanee miestas pritraukė imigrantus iš Lietuvos. Čia lietuvių kolonija prieš 1914 metus siekė daugiau kaip 1200 žmonių. Lietuvių Šv. Antano parapija buvo įkurta 1906 m. ir 1912 m. buvo pastatyta bažnyčia. Čia veikė Katalikų Susivienijimas ir SLA kuopos, taip pat Lietuvos Vyčiai. Parapija turėjo vietą gegužinėms. Nuo 1921 m. ir Kačkukai buvo tos parapijos nariai.

Lietuvių Šv. Antano parapija buvo uždaryta, kai jos klebonas kun. Stanislovas J. Bartkus, sulaukęs 88 metų amžiaus, mirė 1982 m. Jis buvo palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje. Kadangi parapija liko maža ir nebegalėjo finansškai išsilaikyti, tai Peorijos vyskupas Edward O'Brien patarė parapiją uždaryti. Lietuviai dabar priklauso kitai netoli esančiai katalikų parapijai.

Išikūrus Kewanee Šv. Antano parapijai, pagalbėjo klebonas

K. Adomavičius, Maironio Parko šeimininkas, pasidžiaugė gražia šio vakaro programa ir seselių atliekamais darbais. Ragingo nepavargti darbuose, žadėjo asmenišką ir Maironio Parko vadovybės visokeriopą paramą, kurią patvirtino savo ir žmonos Teresės vardu įteikdamas seselėms piniginę auką.

Seselių rėmėjų sk. pirm. A. Garsienė ir valdyba dėkoja Lietuvių Labdaros dr-jos pirm. K. Adomavičiui, vicepirm. A. Glodui ir visai vadovybei už leidimą nemokamai naudotis šia puošnia sale, už visas kitas dovanas bei nuolatinį palankumą seselėms.

Padėkos nusipelno visos ruošiant vaišes dirbusios virtuvė, patarnavusios prie stalų, platinusios bilietus. Tai nepailstancios — vyriausia šeimininkė sk. pirm. A. Garsienė, B. Sviklienė, O. Kilmonienė, M. Vidūnienė, A. Norkevičienė, V. Alytėnė, M. Dabrilienė, I. Parulienė, I. Markevičienė, P. Gailiūnienė, J. Spirauskienė, A. Jakniūnaitė, T. Miliuskaitė, B. Miliuskaitė-Harris. Neapsi-

A.†A.

Dr. ANTANUI STANKUI

mirus, jo žmoną dr. JANINĄ ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučia

Palm Beach Lietuvių Bendruomenė

A.†A.

Dr. ONUTEI DAMIENEI

taip netikėtai atsiskyrus su šiuo pasauliu, jos vyrui JURGIUI, dukrelei ONUTEI ir jos šeimai reiškiamė gilią užuojautą ir kartu liūdimė.

Levutė ir Pranas Kriščiokaičiai

A.†A.

KAZIUI ŠILEIKIUI

mirus, jo brolių dr. P. ŠILEIKIŲ nuoširdžiai užjaučiame

Stella ir Antanas Cipliai

A.†A.

ONAI DAMIENEI

mirus, vyrą p. DAMĄ, dukterį ONUTĘ su šeima bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė.

Vytas ir Regina Arnauskai
Jim ir Dalia Korte
Rita Kovaitė
Albinas ir Gražina Reškevičiai

A.†A.

JUOZUI ČYVUI

iškeliavus amžinybėn, žmonai GENEI, broliui kun. MATUI ČYVUI, dukrai DANUTEI su šeima, sūnams KESTUČIUI, KARIBUTUI ir VYTENIUI su šeimomis reiškiamė gilią užuojautą.

Tegul jis ilsisi ramybėje ir Amžinoji Šviesa tegul jam šviečia

Vladas ir Irena Gusarai

DRAUGAS, trečiadienis, 1989 m. spalio mėn. 4 d.

5

einame ir be vyrų pagalbos. Visuomet mielai talkina: V. Garsys, J. Miliuskas, Jr., K. Česna, P. Mikšys, o, ką bekalbėti apie vicepirm. A. Glodą, tą neišsamią energiją asmenį ir talkininką.

Padėka abiejų lietuvių parapijų klebonams — kun. V. Paruliu, MIC, ir kun. A. Volungui, renginį garsinusiems parapijų biuleteniuse ir lietuvių

radijo programos „Aušra“ vedėjui inž. E. Meilui, Jr., gražiai įvyki garsinusiame oro bangomis. Rengėjai dėkingi visiems dalyviams, ypač „Aidui“ už puikią programą.

Šis buvo dešimtas iš eilės koncertas suruoštas Šv. Kazimiero parapijos rėmėjų skyriaus (antras skyrius yra Aušros Vartų parapijoje), vadovaujant pirm. A. Garsienei.

J. M.

A.†A.

DR. ANTANAS STANKUS

Gyveno Stuart, FL.
Mirė 1989 m. spalio 1 d., sulaukęs 79 m. amžiaus.
Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 40 m.
Pasiliko dideliam nuliūdime žmona dr. Janina, du broliai: Petras ir Bronius su šeimomis Lietuvoje.
Priklausė Lietuvių Bendruomenėi, Amerikos Medikų draugijai.
Kūnas pašarvotas trečiadienį, spalio 4 d. nuo 5 iki 9 v.v. Holland Barry laidotuvių koplyčioje, Lincoln, IL, 325 Pekin St.
Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, spalio 5 d. Gedulingos pamaldos bus 8:30 val. ryto Holy Family parapijos bažnyčioje. Po pamaldų bus nulydėtas į Bethel kapines.
Nuoširdžiai kviečiame visus draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi žmona.

Laidotuvių direkt. Holland Barry Funeral Home. Tel (217) 732-4141.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

V A N C E

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

 Midland Federal
Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW

8929 S. HARLEM AVE.
598-9400

APLINK MUS

x Muzikas Alyvydas Vasaitis spalio 21 d. akompanuos solistei Praurimei Ragienei Lietuvos fondo rengiamame bankete, o spalio 28 d. New Yorke akompanuos solistei Birutei Vizgirdienei ir smuikininkei Lindai Veleckytei.

x Inž. Grožvydas Lazauskas, Amerikos Lietuvių Tarybos ir JBANC prezidentas, Washingtono lankėsi Valstybės departamente rugsejo 29 d. ir drauge su ALT atstovu Washingtono prof. J. Geniu turėjo ilgesnį pasikalbėjimą su Pabaltijo skyriaus vedėju John Zerolis ir su Europos skyriaus direktoriaus pavaduotoju Jim Hoper.

x Amerikos Lietuvių Romos katalikų moterų sąjunga švęs savo 75-rių metų jubiliejų sekmadienį, lapkričio 12 d. Iškilmingos šv. Mišios bus šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje 10:30 val. Paskui bus banketas parapijos salėje 1:30 v. p.p. Dėl tolimesnių informacijų galima skambinti Vidai Šakevičiūtei 925-3168 arba Emily Prose 460-3849.

x Pijus Jurkšaitis, Toronto, Kanada, pratęsė „Draugo“ prenumeratą, pridėjo 25 dol. paramai ir 5 dol. už kalendorių. P. Jurkšaitį skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

Alberta Astras, San Francisco, Cal., „Draugo“ bendradarbis, garbės prenumeratorė, pratęsė paramą prenumeratą, pridėjo 50 dol. dienraščio stiprinimui. Nuosirdus aciū už dosnią auką.

x Balys Raugas, Delran, N.J., „Kario“ žurnalo redaktorius, dr. K. Rimkus, Chicago, Ill., V. Palevičius, Lyons, Ill., Teklė Bogusas, So. Boston, Mass., gražios laimėjimų šaknelės ir kiekvienas pridėjo po 15 dol. auką. Labai dėkojame.

Advokatas
JONAS NAKAS
505 Pleasant St., Ste. 202-C
St. Joseph, MI 49085
Tel. 616-983-4130
Aptarnauja Union Pier, New Buffalo ir kt. pietvakarių Michigano lietuvius

ADVOKATAS
ALGIRDAS ROSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. 325-3157
Valandos pagal susitarimą

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 460-4866
Valandos pagal susitarimą

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniai ir vakarais pagal susitarimą.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

x Arvydo Juozaičio, Sąjūdžio pradininko, tarybos nario, atsakingo sekretoriaus pavaduotojo ideologiniams Sąjūdžio reikalams, susitikimą su lietuvių visuomene Chicagoje rengia specialus komitetas, kuriam pirmininkauja dr. Kazys Ambrozaitis. Informacinis pranešimas-paskaita bus Jaunimo centro diržioje salėje spalio 6 d., penktadienį. Po to rengiamas pabendravimas Jaunimo centro kavinėje. Visi kviečiami.

x Lituuanistikos tyrimo studijų centras tęsia paskaitų ciklą. Antroji paskaita įvyks penktadienį, spalio 13 d., 7:30 v.v. Jaunimo centro kavinėje. Tema — „Iš Lietuvos himno istorijos“. Pranešėja muzikologė Loretta Venclauskienė.

x JAV LJS Chicagos skyriaus valdyba ir nariai nuosirdžiai dėkoja Jurgitai ir Juozui Sabams už 225 dol. auką Jaunimo sąjungai jų sūnaus a.a. Edvardo atminimui. Per paskutinį Jaunimo sąjungos susirinkimą, kuris įvyko spalio 1 d., visi nariai pagerbė savo narį Edį minute tylos. Labai gaillime neteke gero ir veiklaus nario, o auką, įteikta jo vardu, bus sunaudota kitų demonstracijų — budėjimo metu.

x Antanas Šeduikis, Brockton, Mass., „Draugo“ bendradarbis, knygų platintojas, Vladas Zinkevičius, Chicago, Ill., Julija Matulionienė, Brockton, Mass., A. Jesmantas, Riverside, Ill., kiekvienas atsuntė po 15 dol. auką ir gražios laimėjimų šaknelės. Labai dėkojame.

x A. a. Pranas Stončius, Nashua, N.H., iškeliavo į amžinybę vasario 13 dieną. Našlė Bronė Stončienė velionio vardu atsuntė 15 dol. auką, nes jis buvo nuolatinis „Draugo“ skaitytojas ir rėmėjas. Nuosirdus aciū už auką. Kartu reiškiamė užuojauta.

x Sol. Algirdas Brazis, Oak Lawn, Ill., Bronius Bartkus, St. Petersburg, Fla., Ligija Rociūnas, Philadelphia, Pa., Kazys Zemeckas, Indpls., Ind., „Draugo“ garbės prenumeratoriai, rėmėjai, pratęsdami dienraščio prenumeratą, kiekvienas parėmė po 25 dol. auką. Labai dėkojame.

x Lietuvoje pageidaujama kosmetika labai žemomis kainomis! Pz. 12 spalvų mažiau negu 2 dol. Įvairus pasirinkimas. Transpak, 2638 W. 69 St., tel. 312-436-7772. (sk)

x Kargo visą laiką siunčiama į Vilnių arba į Maskvą praneša Romas Pukštys. Transpak, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629, 1-312-436-7772. (sk)

x JUOZAS RACEVIČIUS, namus parduoda greit. Įkainojimas — veltui. Skambinti Bell-Bace RE, tel. 778-2233. (sk)

x PATRIA parduotuvės pastato priekis buvo sugriautas automobilio nelaimėje, tačiau prekyba vyksta kasdieną. Čia rasite didelį pasirinkimą dovaninių prekių ir įvairių Lietuvoje vartoti tinkančių elektroninių ir kt. aparatų. Siunčiame prekes kargo į Lietuvą taip pat ir į kitus Amerikos miestus. PATRIA, 2638 W. 71 St., Chicago, IL, tel. 312-778-2100. (sk)

x Transpak siuntinių į Lietuvą įstaiga persikelia į naujas patalpas nuo spalio 2 d. (4 namai ir rytus, kitą gatvės pusę), 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772. (sk)

x Terri D's salono rūbus modeliuos Vida Murray Putnamo seselių rėmėjų rengiamoje parodoje. Taip pat bus modeliuojami drabužiai iš Handle with Care parduotuvės, šiaurinėje Chicagoje ir teniso bei minkštos apranga iš Fortina and Dutton krautuvės. Paroda bus spalio 15 d. Jaunimo centre. Bilietai Gift's International parduotuvėje.

x Visi kviečiami dalyvauti Vilniaus universiteto dainų ir šokių ansamblio koncertuose, kurie bus Jaunimo centro salėje. Spalio 7 d., šeštadienį, koncerto pradžia 7 val. vak. Spalio 8 d., sekmadienį, koncertas prasidės 3 val. p.p., o pirmadienį, spalio 9 d., 7:30 val. vak. Koncertai prasidės punktualiai. Prašoma nesiveluoti. Dėl platesnių informacijų prašoma kreiptis į „Margučio“ raštinę. Tel. 476-2242.

x Dr. Ina Užgiriėnė, Worcester, Mass., Liuda Velūnas, Chicago, Ill., Vilia Marchertas, Downers Grove, Ill., Petras Kudukis, Cleveland, Ohio, L. V. Petrušaitis, Ontario, Kanada, parėmė „Draugą“ po 15 dol. auką ir kartu gražios laimėjimų šaknelės. Labai dėkojame.

x Juozas Skomantas, Beverly Shores, Ind., M. E. Gedgaudas, Newhall, Cal., Joseph Glebus, Cleveland, Ohio, Ozzie Yodelis, Homewood, Ill., Viktor Bulikaitis, Greenfield, Wisc., gražindami laimėjimų šaknelės, kiekvienas paaukojo po 15 dol. Nuosirdus aciū.

x A. N. Kulpavičius, Burlington, Ont., Kanada, pratęsė prenumeratą, užsisakė naujaušiu leidinių, gražios laimėjimų šaknelės ir ta proga paaukojo 18 dol. už kalėdines kortele ir 10 dol. už laimėjimų šaknelės. Nuosirdus aciū.

x Aleksandras Atutis, Pleasant Hill, Cal., pratęsė prenumeratą, gražios laimėjimų šaknelės su 25 dol. auką. J. Jasminas, Livonia, Mich., pridėjo 15 dol. dienraščiui ir 10 dol. už laimėjimų šaknelės. Nuosirdus aciū.

x Dr. G. V. Reklaitis, West Lafayette, Ind., mūsų garbės prenumeratorius, lietuviškos spaudos rėmėjas, pratęsė prenumeratą su 35 dol. auką. Labai dėkojame.

x Rudens gėrybės ir linksmybės lauks svečių Lietuvos Dukterų ruošiamam pokilyje spalio 21 d., 7 v.v. Jaunimo centre. Vaisės paruoš. O. Norvilienė ir A. Lietuvninkas. Šokiams gros A. Stelmokas. Bilietai — draugijos raštinėje, 2735 W. 71 g-vė, Tel. 925-3211. Visi laukiami! (sk)

x Š. m. spalio 6 d. šv. Mišios bus atnaušiamos Tėvų Marijonų koplyčioje dėkojant Dievui, kad buvo sugrąžinta Vilniaus katedra ir kai kurios kitos Lietuvos bažnyčios, bei prašant nusidėjėlių atvėrimo. Mišias užrašė A. E. Kleizai. (sk)

x Greit parduodu vienos ir dvių šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX FIRST, Rimas Stankus, tel. 361-5950 arba 636-6169. (sk)

x Darome nuotraukas pasams ir kitiems dokumentams, kurias galima tuojau atsiimti. American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787. (sk)

x Keičiame pinigų aukštą santykiu. Giminėms Lietuvoje galite nupirkti automobilį daug pigiau, negu Vilniaus „dolerinėje“. Taip pat galite nupirkti namus Lietuvoje. Kreiptis į Tomą, tel. 312-579-3243. (sk)

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siūsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Tėvynės ZVAIGZDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicagos skyriaus

VIKTORAS ŠIMAITIS

SOVIETŲ AUKŠTYBĖS

Dangų remia viršūnės Altaju. Raizo debesis uolos Karpatu, Bet aukščiausi — kalėjimų bokštai, Nes nuo jų visas Sibiras matosi!

Tenai tundra, taiga begalinė, Ten beribis sub-arktikos plotas, Istremtųjų iš savo tėvynės Sudūlėjusiais kaulais nuklotas!

Ten gausybėj medinių kryželių Bliksi kraujo aukos aguonėlės, O į mylimą gimtąją šalį Skrenda jų — nužudytųjų — vėlės!

ISPŪDŽIAI, APLANKIUS LIETUVĄ

Nuvykę į Lietuvą, dairieris ir galvojau, koks aš esu laimingas Amerikoje. Amerikoje nereikia laukti eilės, maud nusiipirktum maistą, nėra kulo trūkumo, plunksnų, mašinų, medicinos priemonių, automobilų dalių. Galėčiau pilną lapą prirašyti, ko jie neturi, bet tai nebūtų įdomus aprašymas.

Nesitikėjau rasti lenktyninių mašinų. Žmonės Lietuvoje yra labai pasižėmę Lietuvos laisvę atgauti. Jie yra labai įsitikinę, kad Dievas jiems gali padėti.

Tikėjau matyti daug rusų kareivių. Lietuvoje buvo kareivių, bet ne tiek daug, kiek tikėjau.

Nemaniau, kad žmonės yra tokie malonūs. Galvojau, kad jie bus nemalonūs, nes tokie nepažįstami žmonės (rusai komunistai) užėmė jų tėvynę.

Nesitikėjau rasti bažnyčias kiekviename miestelyje, tos bažnyčios ar katedros labai puošnios. Skulptūros ir paveiks-lai yra labai įspūdingi ir gražūs. Nesitikėjau, kad lietuviai tokias skulptūras sukurtų.

Lietuvos gamta yra pati gražiausia, kokią aš esu matęs. Tai išpūdžių, kuriuos man paliko Lietuva ir jos žmonės, neužmiršiu. Planuoju ir vėl aplankyti tėvų kraštą.

Petras Vainius, „Židinio“ neakivaizdinės lituanistinės mokyklos 9-ojo sk. mokinys

KODĖL REIKIA MYLĖTI SAVO TĖVYNĖ

Jei mes, gyvendami Amerikoje, nemylėsime savo tėvų krašto, tai Lietuva niekada nebus laisva. Mums reikia gerai mokytis lietuvių kalbą, Lietuvos istoriją. Reikia mylėti visus Lietuvoje, kurie yra pavergti. Aš manau, kad vieną dieną Lietuva pasiskelbs laisva valstybe. Aš pasiryžusi už ją kovoti dabar ir vėliau. Aš galiu rašyti laiškus Amerikos prezidentui. Taip pat rašyti laiškus giminėms Lietuvoje. Aš pasiryžusi gerai mokytis. Tai mano mintys, ką reikia žinoti apie Lietuvą ir kodėl ją reikia mylėti.

Elytė Žukauskaitė, Dariaus Girėno lit. m-los 8 sk. mokinė

UŽBURTI PINIGAI (Lietuvių tautosaka)

Senais laikais gyveno šykštūs, bet turtingas žmogus. Jis turėjo daug pinigų. Kai sulaukė senatvės, pagalvojo apie mirtį ir pinigus. Savo pinigų niekam

Algis Trakys ir Taksiukas Šteivys, talkon pasikvietė senusius Lietuvos karius, Tvangstės pilyje eina išlaisvinti pavergtuosius lietuvius ir prūsus. Iš Algirdo Gustaitio knygutės vaikams „Tvangstės pilyje“. Dail. A. Variakojienė ir V. Variakojytė.

GALVOSŪKIAI

nenorėjo palikti. Kartą sekmadienį visus išvarė į bažnyčią, bet pats nėjo. Sūnus pagalvojo, kodėl jis pats neina. Nutarė ir jis neiti, žiūrės ką tėvas vienas pasiliks darys. Nuėjo į kluoną ir pasislėpė. Visiems išėjus, tėvas paėmė kastuvą ir nuėjo į sodą. Iškasė didelę duobę. Atnešė didelį katilą (puodą) ir įstatė į duobę. Paskiau atnešė pingus ir supylė į katilą. Supylęs užkeikė: „Tų pinigų niekas iš čia negales išimti. Tiktai kai ateis čia arti su dviem zuikiais, tai pingus išars“. Taip pasakęs, užkasė duobę. Sūnus viską matė ir girdejo.

Praėjus kiek laiko, tėvas mirė. Sūnus padarė mažą žagrę, sugavo du zuikius ir arė. Tuos pingus išarė. Sūnus tapo turtingas ūkininkas. (Papasakojo Žiugžda iš Okabalo kaimo, Bartininkų valsčiaus. Užrašė v. Basanavičius, 1905 m.)

FANTASTINĖ PASAKA APIE DRAMBĖ

Vieną dieną, kai aš maudžiausi vonioje, mano plastikinis dramblys nuplūdurioavo žemyn vamzdžiui. Tada aš apsiirngiau ir nusileidau tuo pačiu vamzdžiu žemyn. Aš įkritau ir nežinavau vandenį. Staiga matau — daug akių žiūri į mane. Tada aš ištraukiau savo mažą lempučių ir pradėjau šviesti į tas akis. Pamačiau mažus žmogučius. Aš jų paklausiau, gal jie matė mano drambliuką. Jie atsakė, kad nematė. Tačiau nurodė man raudonas duris, kurias reikėjo atidaryti. Už jų bus žmonės, kurie man padės. Taip ir padariau. Aš pamačiau didelę vaivorykštę ir pradėjau ją lipti aukštyn. Palipes, pamačiau žmones, kurie buvo stikliniai: jie tik vaikščiojo ir į mane visai nežiūrėjo. Staiga pamačiau vaiko pilvą dramblių. Aš pamėčiau tą vaiką. Ant jo nugaros buvo rankena. Aš ją patraukiau, atsidarė nugarą ir aš pasidariau savo dramblių. Tada atsidariau didelė skylė pradejo traukti mane. Aš atsiradau savo vonioje. Tuo metu į duris kažkas pasibeldė. Aš išgirdau savo brolio balsą: „Greičiau, Kovai, paskubėk!“

Kovas Norvilas, 5 sk. K. Donelaičio lit. m-la

Įkyrus vabzdys. 4) Vartojami kiaušidėje — tvarte gyvuliams maistui įdėti. 5) Artėti į rytmetį, brekšti, švisti. 6) Svarbiausias Lietuvos miestas. 8) Poilsis po darbo, atgaiva, jėgų atnaujinimas. 11) Kai kas nors įkraunama į transportacijos priemonę, kad kur nors nuvežtų. 13) Viena iš Lenkijos upių. 15) Kambario ar kokio daikto kampas. 16) Staiga, labai greitai. Už visus teisingus atsakymus 10 taškų, jei pasitaikys ne visai tikslus — 5 taškai. (Pagal „Šaltinį“).

GALVOSŪKIS NR. 2

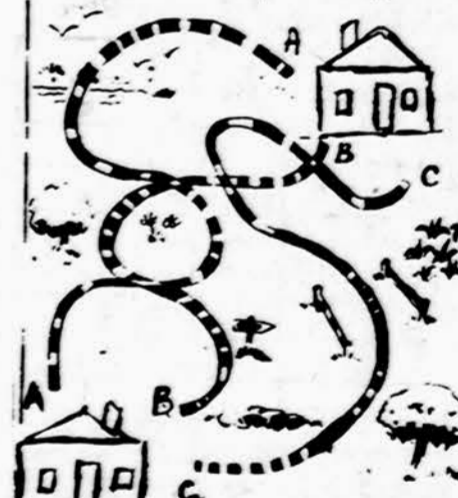
(Žiūrėkite raidžių lentelę)

C	K	B	L	U
A	L	R	O	E
N	B	A	N	G
E	E	R	G	E
L	L	O	W	W
E	Y	K	I	H
P	I	N	T	E

Pradėkite m. 31 ir keliaukite po raidyną skersai, aukštyn, žemyn, kol surasite septynių spalvų angliskų pavadinimus. Juos išverskite lietuviškai. Negalima eiti įžambiai (diagonally). Atsiuntę jų pavadinimus, gausite 5 taškus.

GALVOSŪKIO NR. 3

(Žiūrėkite piešėlį)

Nuo pirmo namo iki antro yra trys keliai. Suraskite trumpiausią kelią. Keliai pažymėti raidėmis A, B, C. Atstumą skaičiuokite pagal baltuosius langelius. (5 taškai)

Redaktorius

GALVOSŪKIS NR. 1

(Žiūrėkite piešinį)

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20

Skersai: 1) Labai dideli šiltų kraštų gyvuliai. 6) Į jį įdedamas laiškas pasiuntimui. 7) Naminis paukštis. 9) Negreita, nedraisi (mot. gim.). 10) Jie yra kokios nors draugijos ar organizacijos žmonės (nuolatiniai dalyviai). 12) Iškyla, išvažiavimas. 14) Vieta, kuri žmonėms pagamina maistą. 17) Šeimos narė, giminė. 18) Didelis vandens telkinys. 19) Iškilmingos, išieginės (gali būti uniformos. Daug vard.) **Žemyn:** 2) Daug kur draudžiama viešoje vietoje daryti. 3)

GALVOSŪKIS NR. 4

Lėkė būrys paukščių į šiltesnius kraštus. Atlėkė į vieną parką, nutarė pailsėti parko medžiuose. Kai tūpė po 2 paukščius, liko vienas medis neužtūptas. Kai tūpė po vieną, liko vienas paukščių nenutūpęs. Kiek lėkė paukščių ir kiek toje parko vietoje stovėjo medžių? (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 5

Kaip vadinasi tas gėrimas, kuris turi dvi dalis vandensilio (hydrogen) ir vieną dalį deguonies (oxygen)? (5 taškai)

